ARA 5 LEJ

Taxapostală plătită în numerar conf. aprobă Direcțiunea Generală P. T. T. Nr. 220 424 – 194.

VILÁGOSSÁG

KOLOZSVÁR, 1947 december 3, szerda

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. ÉVFOLYAM 296. szám

Éljen az országának szocialista ujjáépítéséért harcoló hős jugoszláv nép!

Jugoszlávia a népi demokrácia előretolt bástyája az imperializmus elleni harcban

— állapitotta meg ünnepi beszédében Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági miniszter

BUKAREST. — A Román—Jugoszláv Társaság nagyszabásu ünnepi esten emlékezett meg az Ateneul Roman disztermében a Jugoszláv Népköztársaság megvalósításának negyedik évfordulójáról. Az ünnepségen megjelentek **Groza Péter** miniszterelnökkel az élén a kormány valamennyi tagja, a fővárosi diplomáciai kar **Kavtaradze**, a Szovjetunió bukaresti nagykövetének vezetésével, **Sadoveanu** Mihail, a parlament elnöke és a politikai és kulturális élet számos kiválósága. A román rádió énekegyüttese **Botez** karnagy vezetésével a román, a jugoszláv és a szovjet himnuszt adta elő, majd **Florica Bagdazar** egészségügyi miniszter, a Román—Jugoszláv Társaság elnöke mondott megnyitó beszédet, üdvözölve a szocializmus felé haladó jugoszláv demokrácia hatalmas ujjáépitési munkáját.

A termet megtöltő hatalmas közönség lelkes ünneplése közben lépett az emelvényre Gheorghe **Gheorghiu-Dej** ipar- és kereskedelmi miniszter, a Román Kommunista Párt főtitkára, hogy elmondja ünnepi beszédét. Beszédének bevezető részében utalt arra, hogy a jugoszláv és a román nép barátsága és rokonszenve nem ujkeletü, mert a szenvedések és harcok a közös ellenség ellen a két nép nemzeti életének megvédéséért évszázadokon keresztül azt eredményezte, hogy **Románia és Jugoszlávia népeinek szokásai, viselete és kulturája sokban hasonlit.**

Románia népei mély csodálattal figyelték Jugoszlávia népeinek hősi harcát az elnyomók ellen, bámulták azt a lendületet, áldozatos munkakészséget, amellyel megkezdték a szörnyen elpusztitott ország ujjáépitését és azt az erőkifejtést, amellyel Tito marsall bölcs vezetésével a szocializmus megvalósulása felé haladnak.

— A Jugoszláv Szövetséges Köztársaság — mondotta Gheorghiu-Dej — 1943 november 29-e óta, amikor kikiáltották a köztársaságot és szentesitette népeinek jogait és demokratikus szabadságát, eredményekben rendkivül gazdag utat tett meg.

EGYMILLIÓ 700 EZER HŐSI HALOTT

A miniszter emlékeztetett ezután arra, hogy Jugoszlávia népei élet-halálharcot vivtak a német fasiszták ellen s a népi ellenállás zászlaját a jugoszláv Kommunista Párt már 1941-ben kibontotta. Az üzérkedők, a bankárok, a gyárosok és az élősdi vezetőrétegek nyiltan vagy leleplezve kiszolgálták a rabló német hadakat, mig a **munkások, parasztok, haladó értelmiségek a szabadságért küzdő jugoszláviai népek a passzív ellenállástól kezdve a partizán harcokig és a fegyveres népi felkelésig elszántan küzdöttek az imperialista hódítók ellen.** Megalakitották a partizán hadtestek nagyvezérkarát, Tito marsall vezetésével. **A partizáncsapatok a véres harcokban egymillió 700.000 embert vesztettek,** ami Jugoszlávia háboruelőtti lakosságának 10.8 százaléka volt. Jugoszlávia több katonát vesztett a hitlerellenes háboruban, mint bármely más szövetséges állam, a Szovjetunió kivételével. A háboru tüzében felszabaditott területeken alakultak ki az uj népi hatalom szervei, a nemzeti felszabaditó bizottságok, amelyek a fasiszta megszállók kiüzése után népfrontokká alakultak át. **Ezekből csirázott ki a népi demokrácia államgépezete.**

Gheorghiu-Dej ismertette ezután a népáruló Nedics, Pavelics, Mihajlovics és a többi, az angol—amerikai imperialista körök szolgálatában álló politikusok káros tevékenységét, majd arról beszélt, hogy **Jugoszláviában az igazi demokrácia szellemében oldották meg a nemzetiségi kérdést.** Jugoszlávia több nemzetiségü állam, ahol a multban a szerbeket a horvátok ellen, a keresztényeket pedig a mohamedánok ellen uszitották. A népi hatalom felszámolta a nemzeti viszálykodást és megszervezte a hat népi köztársaság: **Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Montenegro, Bosznia és Hercegovina szabad szövetségét.**

— *A köztársaság nagy épületének alapjai* — idézte a szónok Tito tábornok szavait — *tartós és széttörhetetlen anyagból készültek. A nemzetiségi kérdést ugy oldottuk meg, amely minden szövetséges köztársaság számára biztositja az általános, politikai, gazdasági s kulturális fejlődést és ezzel Jugoszlávia népeinek testvérisége és kivivott egysége tartós és szétbonthatatlan marad.*

Gheorghiu-Dej beszéde további folyamán utalt arra, hogy *Jugoszláviában az uj társadalmi rendszer a nép minden fiában felébresztette a szociális felelősségérzetet,* amely arra ösztönzi őket, hogy mindenki tehetsége legjavával járuljon hozzá a közös haza felépitéséhez. Az ujjáépitési ütem örvendetesen nyilvánult meg a bányaiparban, a vasutnál, a lebombázott városok ujjáépitésénél. Az ujitások közül a legfontosabb a radikális földreform, az uj jugoszláv alkotmány ama alapelvén, hogy: *a föld azé, aki megmüveli.* Jugoszláviában államositották az egész ipart, a bankokat, a biztositóintézeteket, a tengeri és szárazföldi közlekedési vállalatokat, a nagykereskedelem pedig állami ellenőrzés alá került és ezzel sulyos csapást mértek a városi és falusi tőkés elemekre, *előkészitve egyben Jugoszlávia áttérését a népi demokráciáról a szociálizmusra.*

EURÓPA DÉLKELETI RÉSZÉN NINCS TÖBBÉ SZÉTHUZÁS

Beszéde további részében Gheorghiu-Dej megállapitotta, hogy *Jugoszlávia a népi demokráciák előretolt bástyája az imperializmus elleni harcban.*

— *Az imperialistáknak meg kell érteniök* — mondotta a szónok —, *hogy a Balkánon, Európa keleti és délkeleti részén nincsen többé széthuzás, hogy a Balkánt nem lehet többé felhasználni „puskaporos hordónak", terjeszkedési terveik számára.*

Elismeréssel és köszönettel emlékezett meg arról, hogy Jugoszlávia támogatta Romániát a szükség idején. Jelentős mennyiségü gabonát adott és nem a feleslegből, hanem a szigoruan szükségesből és ezzel az életek ezreit mentette meg Romániában. De nem felejtette el Románia azt az értékes segitséget sem, amelyet Jugoszlávia nyujtott a békeértekezleten Románia védelmében. A román kormányküldöttség belgrádi látogatását és a jugoszláv kulturegyezmény aláirását Románia népei nagy örömmel üdvözölték és *most azt óhajtják, hogy a román—jugoszláv kapcsolatokat baráti, együttmüködési és kölcsönös segélynyujtási egyezménnyel füzzék szorosabbra.*

— A román nép és kormány meggyőződése, hogy e barátság kifejlesztése elősegiti mindkét ország felvirágzását és a béke hatalmas erőinek megszilárditását, amelynek élén a Szovjetunió áll — fejezte be nagyszabásu beszédét Gheorghiu-Dej miniszter.

Az évforduló alkalmából Groza Péter miniszterelnök meleghangu táviratot küldött Josif Broz Tito tábornagynak, a Jugoszláv Népköztársaság miniszterelnökének, tolmácsolva Románia jókivánságait.

Takáts Lajos nemzetiségi alminiszter és Geamanu belügyi államtitkár letette hivatali esküjét

BUKAREST. — (Rádió.) Takáts Lajos dr., a nemrégen kinevezett nemzetiségi alminiszter és Geamanu belügyi államtitkár hétfőn délelőtt ünnepélyes keretek között tette le hivatali esküjét Groza Péter miniszterelnök jelenlétében.

A francia nép elszántan folytatja küzdelmét

a terrorintézkedéseket foganatosító Schuman-kormány ellen

Franciaországban különösen kiéleződött a helyzet. A Schuman-kormány elhatározta, hogy a dolgozó osztályok Franciaország szabadságáért és függetlenségéért folytatott harcának letörésére a *brutális terror eszközét használja fel.* Törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amelyet cinikusan a „köztársaság és a munka szabadsága védelmének biztositását" célzónak nevezett el. A törvényjavaslat egyrészt lehetővé teszi *nyolcvanezer taralékos katona* behivását a karhatalom megerősitése céljából, másrészt jogot adna azok sulyos megbüntetésére, akik a „munka szabadságát megsértik, vagy arra hivnak fel másokat." Ez természetesen nem jelent mást, mint *a sztrájkjog megszüntetését, a francia dolgozóosztály leigázását.*

A francia nemzetgyülés harminchatórás és heves jelentekben bővelkelő vita után vasárnap este megszavazta a törvényjvasalat első részét. Ez lehetővé tette a belügyminiszter számára a rendes karhatalmon kivül 80.000 katona behivását. *Ezekkel korlátlan joggal rendelkezhetik.*

A Francia Kommunista Párt képviselői a nemzetgyülés vitájában élesen kikeltek a kormány szándéka ellen, hogy *a nép ellen használja fel a francia hadsereget.*

A francia központi sztrájkbizottság vasárnap este nyilatkozatban a sztrájkok folytatására szólitotta fel a dolgozókat és kifejtette, hogy *fenntart minden korábbi sztrájkintézkedést.* A nyilatkozat megállapitja, hogy a francia reakciós kormány politikája *elviselhetetlen nyomorba taszitja a munkásosztályt és sulyos helyzetbe sodorja a francia népet.*

Láncokba akarják verni a francia dolgozókat

A francia közvéleményt érthetően élénken foglalkoztatja, mi lesz a törvénytervezet második részének a sorsa. Ennek értelmében ugyanis *10 évig terjedhető börtönnel és egymillió frankig terjedhető pénzbüntetéssel lehetne sujtani a törvény megszegőit.* Az amerikai imperialisták szolgálatában álló Schuman-kormány tehát a Taft—Hartley-féle amerikai rabszolgatörvény mintájára, *láncokba akarja verni a francia dolgozóosztályt.*

A demokratikus politikai körök és sajtó szerint a javaslatnak ez a része módot adna *a sajtószabadság, a gyülekezési és szólásszabadság, valamint az alkotmányban is biztositott sztrájk-jog olyan arányu felfüggesztésére, amilyenre nincsen példa Franciaország történetében.* Ezekben a körökben utalnak arra, hogy a szocialisták parlamenti csoportja nem nézi jó szemmel a kormány által tervezett terror-intézkedéseket.

A Szakszervezeti Szövetség leszegezte, hogy ezeknek a népellenes javaslaotknak a visszavonása *az előfeltétele a munka ujramegkezdésének.*

A Francia Általános Munkásszövetség közleményt adott ki a belpolitikai helyzettel kapcsolatosan. Ebben a közleményben kijelenti, hogy az elnökség *egységesen elitél minden olyan tervet, vagy törvénytervezetet, amely a francia dolgozó nép szabadságjogainak lábbaltiprását jelenti.* Hangsulyozza, hogy elveti a kormány legutóbbi döntéseit és megerősiti teljes szolidaritását a francia dolgozókkal.

A közvélemény leszögezi, hogy a kormánnyal tárgyalásokra mindaddig nem kerülhet sor, amig a parlament elé terjesztett munkásellenes törvénytervezetet vissza nem vonják. A szövetség csatlakozásra szólitott fel minden francia dolgozót a szabalság megvédésére.

Közben a sztrájk egyre tovább terjed. A parasztság is támogatja a sztrájkolókat.

A FRANCIA NEMZET VÁLASZA

„El sem lehet képzelni olyan kormányt — állapitja meg a L'Humanité —, **amelyet a közvélemény kisebb mértékben támogatna, mint a jelenlegit.** A legjobb bizonyiték erre az egész lakosság rokonszenve a sztrájkolók ránt. A parasztok, akik elhátják a munkáskantinokat, az orvosok és gyógyszerészek, akik ingyen ajánlják fel szolgálataikat a sztrájkolóknak.

A „L'Humanité" különkiadását elkobozták. A Francia Kommunista Párt lapja ezeket irja:

„A kormány hitvány törvényjavaslata megszünteti a szakszervezeti jogot, a személyi szabadságot, a sajtószabadságot és a parlamenti sérthetetlenséget. Az Amerika zsoldjában álló emberek megkisérlik az alkotmány megdöntését. Reakciós államesinyt terveznek. Munkások, demokraták, hazafiak! Hatalmatokban áll megakadályozni ezt a newyorki kizsákmányolók és imperialisták által elrendelt bünt".

A „Ce Soir" szombati számát szintén elkobozták.

KETTÉOSZLIK PALESZTINA

Palesztina sorsa eldőlt. Az ENSz közgyülése 33 szavazattal 13 ellenében elfogadta Palesztina felosztásának tervét. Ennek alapján független arab és független zsidó államot létesitenek. A javaslat mellett szavazott többek között a *Szovjetunió és az USA. Anglia* tartózkodott a szavazástól. *Jeruzsálem átmenetileg nemzetközi város lesz.*

A döntés zsidó körökben nagy lelkesedést váltott ki. A zsidó iroda nyomban intézkedéseket tett az *önálló zsidó államelet felépitésére, a közigazgatási keretek megszervezésére és az alkotmánytervezet előkészitésére.*

A palesztinai arab főbizottság elutasitotta az ENSz döntését. *Damaszkuszban* tüntetések voltak és ezek során *megtámadták a Kommunista Párt székházát. Megtámadták az amerikai francia követséget is.*

Szemtanu mondja:

Hatalmas fejlődés, lázas termelő munka, gondtalan nők és férfiak — ez a Szovjetunió

DÉSAKNA. — (Kiküldött munkatársunktól.) A református iskolában találkozunk össze Varga Árpád tanitóval. Két csoportba osztva fiuk és leányok ismerkednek meg az élethez szükséges tudás alapjaival.

Mikor a helyi viszonyok felől érdeklődünk, Varga Árpád tanitó elhárítja magától kérdéseinket azzal, hogy nem tud erről beszélni, mert nemrég tért csak haza a Szovjetunióból, ahol két és fél évig hadifogoly volt.

— Beszéljen akkor — kérjük meg — ennek a két és fél évnek tapasztalatairól.

— Szivesen beszélek erről — helyezkedik el velünk szemben és már folyik is ajkáról a szó.

— Sztalinszkban, a Kuzbasz-medence szénbányáiban dolgoztam — mondja — és csak jót tudok mondani erről az időről.

ADJÁL BAJTÁRS EGY KIS TÜZET . . .

— Kellemesen lepett meg, amikor mint táborparancsnok alkalmam volt a városba kimenni és az utcán egy tatár sofőr, aki felismert egyenruhámról, hogy magyar vagyok, cigarettával a szájában magyarul szólt hozzám: „Adjál bajtárs egy kis tüzet". Én már akkor tudtam keveset oroszul. Elmondotta, hogy résztvett a magyarországi felszabaditó harcokban és valahol Budapest környékén tanult meg magyarul.

— Hogyan bántak a munkára vezényelt foglyokkal a szovjetemberek? — kérdeztük.

— A munkában nem voltak hadifoglyok — csodálkozik el kérdésünkön. — *A szovjetember a dolgozóban nem nézte soha a hadifoglyot, hanem azt a termelőt, aki munkájával hozzájárul a termelés növeléséhez.*

— Egészségi állapotuk, elhelyezésük?

— Állandó gondos orvosi felügyelet alatt állottunk. Havonta gondosan megvizsgálták és azt, *aki nem volt teljesen egészséges, más, könnyebb munkára osztották be.* Aki beteg volt, azt a leggondosabb orvosi kezelésben részesitették. Általában a szovjetembereknél az az elv volt az irányadó, hogy a termelő dolgozókat a legjobb kondicióban tartsák. A legkisebb legyengülés esetén azonnal jobb élelmezést irtak elő az orvosok, de gyakran a huzamosabb pihenést is elrendelték. Az orvosok utasitásait pedig betü szerint betartották velünk hadifoglyokkal éppen ugy, mint a szovjetpolgárokkal.

NINCS KOLDUS, NINCS MUNKANÉLKÜLI

Pillanatra a zajongani kezdő gyermekek felé fordult, majd ujra visszatér hozzánk.

— Milyen a szovjetember élete? — tesszük fel az ujabb kérdést.

— *Összehasonlithatatlanul jobb, mint a miénk. Mindenhol hatalmas fejlődést.* Mind az iparban, mind a mezőgazdaságban. És még egy, ami szokatlan előttünk — *az egész Szovjetunióban nincsen munkanélküli,* de nincsen kéregető koldus sem. A szovjet dolgozók átlagba is jól keresnek, hogy az élenjáró sztahanovistákról ne is beszéljünk, akik havi 15—20 ezer rubelt is megkeresnek. Hogy ezért a pénzért mit tudnak vásárolni, azt megtudhatjuk, ha azt mondom, hogy száz darab cigaretta 96 kopek, tehát nem is egy egész rubel

— A városban jártamkor — folytatja Varga tanitó beszámolóját a szovjetember életéről — sok igen jólöltözött, elegáns férfit és nőt láttam. Munkában természetesen mindenki üzemének ruhájában jár, mert *minden dolgozó évente két rend — egy rend nyári és egy rend téli — ruhát kap munkahelyén.*

— Szórakozás?

— Talán sehol nincsen annyi szórakozóhely és főleg annyira látogatott, mint a Szovjetunió városaiban. Szinházak, hatalmas hangversenytermek, operák, kiállitások, mozik, éttermek százai és mind zsufoltak. *A nehéz munkát végző bányász munkaideje után átöltözik és elmegy az operába,* ahol ugy viselkedik, hogy senki se tudja megkülönböztetni az egyetemi tanártól — fejezi be a désaknai tanitó. *(ha)*

Mire készül a szinház decemberben?

KOLOZSVÁR. — Az Állami Magyar Szinház és Opera decemberi müsora előreláthatólag még fokozni fogja azt a nagy érdeklődést, mely az elmult hónapban a közönség és a sajtó részéről olyan örvendetes módon megnyilvánult, elismerő birálatok és sorozatos zsufolt házak alakjában.

A világirodalom halhatatlan vigjátékai közül ezuttal Beaumarcais remeke, a Figaro házassága kerül felujitásra, melynek sikere bizonyára vetekedni fog Machiavelli Mandragorájának és Ben Jonson Volponéjának a közelmultbeli sikerével.

A darab ezer rendezői ötletre és játékbeli komédiázásra nyujt alkalmat, melyet a vendégrendezőként bemutatkozó Nagy Elek és a kitünő szereplőgárda nem hagy kiaknázatlanul. Szakács György diszlettervei a játékos fantáziái bübájos megnyilatkozásai, nemkülönben a kisérőzene, melyet Osváth Richard karnagy állitott össze és vezényel a tőle megszokott müvészi biztossággal.

A főszerepek Krémer Manci, Dorián Ilona, Imrédi Géza és Flóra Jenő kezében vannak, de a mellettük felvonuló mulatságos figurák is egész sor kabinetalakitásra nyujtanak kiválónál-kiválóbb alkalmat.

Ugyanez az erénye Adorján András és Rodán László nagyváradi szerzők daljátékának, melyben a mese és a valóság elemei keverednek pajzán versekben és szines muzsikában. Ez lesz ezidén szinházunkban az első eredeti zenés bemutató, egyazon estén Bretán Miklós Kolozsvárott már a huszas években szinrekerült kisoperájával, a Gólem lázadásával.

A Boldog ember-t, Adorján András daljátékát, Osváth Richard karnagy tanitja be és rendezi. A női főszerepben megismerkedik Kolozsvár közönsége Bán Katóval, a nagyváradiak széphangu operaénekesnőjével. A Gólem lázadását Bretán Miklós rendezi, a cimszerepet pedig Bretán Endre fogja énekelni, ki ezzel az alakitásával mutatkozik be szinházunk közönségének.

A hónap közepe táján a tavaly nagy sikerrel bemutatott Névtelen csillag szerzőjének, a fiatalon elhunyt M. Sebastiannak az utolsó és legnagyobb sikerü vigjátékát mutatja be a szinház, melynek magyar forditásban Lapzártakor jelentik a cime. A darab Ultima ora cimmel több mint kétszáz előadást ért meg a bukaresti Nemzeti Szinházban. Szellemes és elevenbemarkoló tükörképe annak a sajtódzsungelnek, mely a „történelmiek" korszakában közéletet és közvéleményt irányitott a mindenható finánctőke utasitásai szerint. Szinészeinknek itt is egész sor hálás alakitásra nyilik majd alkalma, élükön Lantos Bélával, aki rendezi is a darabot.

Karácsonyra Jarno György bájos meséjü és bájos zenéjü operettjében, az Erdészlányban, a közönség rég nem látott kedvencét, Kovács Katót üdvözölheti majd a szinpadon, sulyos betegségéből való felgyógyulása után. A „kalapos király" és az Erdészleány megindító regénye minden bizonnyal most is megtalálja az utat a szivekhez és tartós sikere időt ad Kőmives Nagy Lajosnak az ujév első nagy bemutatója, az „Emberek és egerek" előkészitésére.

Ince János dési festőmüvész képkiállitásával nyilt meg a Bolyai Egyetem tárlat-sorozata

Meghivják a munkásokat is az egyetemi tárlatok megtekintésére

Csögör Lajos rektor szavait idézve: a Bolyai Tudományegyetem nevelő munkájának egyik fontos állomásához érkezett el vasárnap, amikor a müvészettörténeti tanszék mellett létesitett kiállitási teremben megnyitotta első tárlatát.

— A cél ezzel a kezdeményezéssel az volt — mondotta az egyetemi rektor —, hogy az emberi szellem egyik érzékeny müszeret, a müvészetet tanulmányozó hallgatók ne rekedjenek meg az elmult korok tanulmányozásában, hanem ismerjék meg a magunk korának a vajudó kérdéseit és ismerjék meg személy szerint is az alkotó müvészeket, hogy az életbe kikerülve ne tétova tájékozatlansággal álljanak a müvészi termelés közepette, hanem világosan látva annak a problémáit, szaktudásukkal egyaránt szolgálhassák a müvészt és a közönséget, az alkotót és az emelkedni vágyó dolgozó rétegeket. Olyan fiatalembereket akarunk kibocsátani falainkról, akik szaktudományukban való elmélyült és csiszolt tudásukat egyeztetni tudják korunk feladataival, akik a nép értelmiségének, nevelőinek és segitőjének tudják és akarják tudni magukat.

— Az élet és a müvészet szoros egysége arra kötelez, hogy kezdeményezésünket ne zárjuk az egyetem falai közé, hanem kivül álló érdeklődők előtt is kitárjuk. A tárlatokat amugy is látogató és itt szivesen látott nagyközönségen kivül csoportos látogatásra meghivjuk ide nagyüzemeink munkásságát is. Tárlatvezetések és magyarázatok fogják segiteni őket és mindenkit abban, hogy egyre tisztábban alakuljon ki bennük és bennünk annak az uj világnak a képe, amelyért a társadalmi harc szünet nélkül és egyre nagyobb eredményekkel folyik a mi életünkben. Szabad és világos látásu embereket akarunk nevelni, akik életüket a lét és a társadalom törvényeinek az ismeretében épitik, szépitik és hasznositják."

Csögör Lajos rektor idézett szavai, melyekkel megnyitotta a Bolyai Tudományegyetem müvészettörténeti tanszékének uj munkahelyét, melynek a keretében „az egyetem nem egyszerüen kiállitássorozat megrendezését vállalta magára, hanem ezen messze tulmenően uj nevelési elvet valósitott meg", világosan érzékeltették a rektorszenvvel fogadott kezdeményezés célját. E cél megértését s értékelését mutatja az első kiállitás vasárnapi megnyitásánál tanuskodó szépszámu közönség s a figyelem, amely végigkisérte László Gyula müvészt és képeit közelebb hozó tárlatvezetését.

Az első kiállitás Ince János 38 éves dési festőmüvész nyolc év — 1940—1948 — terméséből válogatott 64 falemezre, vászonra, vagy lemezpapirra festett olajképét mutatja be. A gazdag és egységesen ható képanyag a tehetséges müvész kialakult modorát tanusitja. Ennek az immar állandó modornak a keretében erjed, alakul Ince érdekes müvészete, de lényegével s a tolmácsolásmód jellegzetes nagy vonalaival állhatatosan ugyanaz marad. Ez különösen az utóbbi négy év képein látható hangsulyozottan.

Az Ince képein az alakok — különösen az emberalakok — szemlélésénél bizonyára hátrányosan hat a müvész rajzbeli készületlensége, melynek a zavaró következményét nem mindenütt küszöbölheti ki a kifejezésmódban közvetenül szóló választékos primitivség. A képekbe ültetett gondolatnak azonban ez a hiány mit sem árt. Ince „beszélő házai" s a dobkályha, a tüzoltók bódéja, a sarokház kék figurájával, a Kiskut-utca, a Kodor-utca, a zsák-utca s a többiek — eltekintve egynéhány kivételtől —, valóban ékesszavu szószólói azoknak az eleven embereknek, akik e házakban, utcákban élnek, a kis dobkályhák körül melegednek, görnyedve szomoruságuk alatt, melyekből azonban elfojthatatlanul felsugárzik valami bölcs derü.

Az Ince-képek hatása, színeinek bölcselő keverése mintha reménytelenségről beszélne. De ha jobban közéjük nézünk, külön vizsgáljuk meg a képeket, majdnem mindegyikükön megtaláljuk az egyszerü, megkopott diszletek között az élet komoly derüjét. E derüt rövid látogatásunkkor a „Rakosgató alakok"-ban véltük megtalálni legsikerültebb tolmácsolásban s ez is az oka, hogy Ince János képei közül ezt a kis képet szeretjük legjobban.

(h. j.)

Pillanatkép a Magyar Népi Szövetség dési munkájáról

DÉS. — (Kiküldött munkatársunktól.) Az esős őszi estén egy pillanatra tanácstalanul állunk meg. Végül is egy szembejövő csoporthoz fordulok.

— Hol van a MNSz helyi szervezete? — kérdezzük.

— Mi is odamegyünk — mondja az egyik fiatalember.

Velük tartunk.

Az utcán ismerősöket üdvözölnek.

— Megyünk nemsokára mi is — mondja egy fiatal leány vezetőnknek.

— Talán valami gyülésre készülnek? — kérdezzük meg utközben.

— Nem — halljuk a választ. — Minden este sokan gyülnek össze a szervezetben. Most tartanak olvasópróbát a mükedvelő csoport tagjai és a női szervezet is ülésezik a karácsonyi bazár előkészitésének ügyében.

A kora esti órákban már sokan vannak a MNSz dési székházában. Az iróasztal mellett ott találjuk dr. Balogh István megyei elnököt, aki éppen Fülöp Gábor tanfelügyelővel beszéli meg az iskolai ügyek kérdéseit.

A másik asztalnál Medgyesi Erzsébet, a megyei szervezet alelnöknője, Szakács András városi elnök, dr. Parádi Kálmán, a mükedvelő csoport vezetője a karácsonyi bazár és az előkészületben lévő szindarabokat tárgyalják.

Egy erős sikoly a kályha melletti sarokra tereli a figyelmet.

— Nincs semmi baj — nevet dr. Parádi —, próba folyik és ez a sikoltás is benne van a darabban.

Az asztal körüli már áll az olvasópróba — Haltrich Béla rendező, Lammerth Ica, Lazányi Zoltán, Lázár Ferencné, Rákosi Albert, Kenderesi Lajos, Máté István — veszik át a legközelebb szinrekerülő darabot.

— Szervezeti életünk kedvezően fejlődik — mondja dr. Balogh István elnök — és ez ugy városi, mint megyei viszonylatban kézzelfoghatóan is észrevehető. Most folyik az uj számbavétele a tagoknak és rövidesen sor kerül a tagkönyvecskék becserélésére is

— Munkánkba erőteljesen bekapcsolódott már az ifjusági is — jellemzi néhány mondattal még az általános helyzetet, mely igen biztató.

A késő esti órákban bucsuzunk el a lelkesen dolgozó dési MNSz-szervezettől. A sötét és néptelen utcáról visszanézünk a kivilágitott ablakokra, amelyek mögött tovább folyik a munka.

Jóleső érzéssel megyünk tovább. Dés városának és a megyének magyarsága megtalálta helyét és ott sorakozik fel a MNSz mögött, hogy lelkes munkájával hozzájáruljon az öntudatos, szabad élet a népi felemelkedés megerősitéséhez. (—hn—)

A Szabadegyetemi Előadássorozat keretében

december 4-én délután 5—6 óráig

Kiss Géza:

A népi demokrácia igazságszolgáltatása

cimmel tart előadást, a Jog- és Közgazdaságtudományi Kar (Bástya-utca 15) I. számu tantermében.

Az előadások látogatása dijtalan és nincs beiratkozáshoz kötve.

Müsoros est a kolozsvári Magánalkalmazottak Szakszervezetében

KOLOZSVÁR — A Magánalkalmazottak Szakszervezete kitünően sikerült müsoros délutánt rendezett vasárnap a Kismester-utca 1 szám alatt lévő helyiségében. A szinvonalas müsor keretében Biluța Gheorghe románul, Adler Ferenc magyarul mondott bevezetőt, majd Cingudean román énekszáma aratott sikert. Grünberger Ilonka nagy hatással szavalta el József Attila „Szocialisták" cimü versét.

A második részben Tepser Richard dr. müvészi hegedüszámai után Biluța Gheorghe román, Mráz Lajos magyar szavalatáért, Váradi Magda pedig táncszámáért kapott sok tapsot. Blau Jakab román verset szavalt mély átérzéssel. A Victoria szavalókórus 3 verset adott elő fegyelmezett betanulással. Bájos volt a 4 éves Klein Bandika szavalata és énekszáma. Horváth Béla szininövendék akkordeon-zeneszáma és jódlieneke osztatlan sikert aratott a kitünő hangulatu délutánon.

Román irómühely

Jebeleanu Eugen, Ady Endre és Petőfi Sándor kiváló román tolmácsolója most válogatja kötetbe az 1932. év folyamán az „*Ulysse*" cimü folyóiratban megjelent verseit, amelyeket uj versekkel is kiegészit. Ezenkivül két forditás-köteten is dolgozik: az egyikben *Petőfi* Sándor, a másikban *Radnóti* Miklós verseiből való forditásait gyüjti össze. A közeli jövőre tervezett negyedik kötete esszégyüjtemény lesz „*A müvészetről, a harcról és a szabadságról*" cimmel.

Calugaru Ion az 1920. évi általános sztrájkról ir regényt. Hamarosan befejezi készülő érdekes tárgyu vigjátékát, melynek a tengelykérdése a szerelemnek a gazdasági körülményektől való függősége.

Női munka Enyeden

A Magyar Népi Szövetség nagyenyedi szervezetének nőcsoportja a téli hónapokban hetenkint egyszer teadélutánokat rendez. A tiszta jövedelmet a szegények segélyezésére forditja. A teadélutánok általános kedveltségnek örvendenek és kitünő alkalmat nyujtanak arra, hogy a helyi időszerü kérdések mind politikai és gazdasági, mind kulturális vonatkozásban megvitatás alá kerüljenek.

A MNSz női csoport megkezdte a „Karácsonyi bazár" rendezésének előkészületeit is. Ennek tiszta jövedelmét szintén a szegények segélyezésére forditják. Mind a teadélutánok, mind a bazár rendezésében fáradhatatlan munkát fejtenek ki Parajdi Istvánné és dr. Szabó Ferencné, akik minden szabadidejüket a női munkának szentelik.

Partizánok teremtették meg a szabad Jugoszláviát

Szabó Pál magyar iró utijegyzetei egy hős nép virágzó hazájáról

Két esztendővel ezelőtt született a Délszláv Szövetséges népköztársaság alkotmánya. Ezt ünnepli ma jugoszlávia és ünnepelik Kelet-Európa demokratikus népei. Az alkalomból egy Budapesten megjelenő folyóirat Szabó Pál parasztiró jugoszláviai utjáról irott beszámolóját közli. A beszámoló fontosabb részleteit az alábbiakban bocsátjuk olvasóink elé:

Szemre-fülre hiába próbálná az idegen kiválasztani a társaságban vagy az utcán, hogy ki a partizán, nem tudja. Teljesen bele vannak olvadva a népi vagy szellemi munkaközösségbe. Szinte szétfolynak benne. Láthatatlan szervezet tehát és mégis ez az uj Jugoszláviának a legjobb, a legbiztosabb szervezete. A nagy népi közösség alapja és biztositéka. Mi több, megteremtője. De hát kik is ezek a partizánok? Honnan jöttek?

IGY KEZDŐDÖTT

Mikor a németek hat évvel ezelőtt, minden jeladás vagy hiradás nélkül Belgrádot, mint nyilt várost, repülőtámadással bombázták, tizennyolcezer ember halt meg a piacokon és utcákon. Nem lehetett ellenállni, védekezni. Azt jelentette ez, hogy el is dőlt a volt Jugoszlávia hadseregének sorsa. De persze, erről a távolabb lévő és harcra felkészült jugoszláv csapatok mit sem tudtak. Azt tudták csak, hogy megindult a nagy gépesitett német támadás minden vonalon. Szárazföldön és levegőben egyaránt. A hadvezetés napok alatt szétziláládott, a csapatok egymástól elkülönültek és vagy hátráltak, vagy ellentámadásba mentek. Egy volt tiszttel beszéltem, aki ma partizán. A maga részéről igy adta elő a dolgokat. Ők valamilyen hadosztálynak mint törzstiszti kara, saját szakállukra ellentámadásba mentek át. Persze, percek, tán pillanatok alatt szétzuzták csapataikat és nem maradt más hátra, mint vagy a fogság, vagy pedig a hegyek. Ő harminc tiszttársával együtt a hegyeket választotta. Puszta revolverrel és tölténnyel. Igy kezdődött a katonai vonal.

KI A HEGYEKBE!

A politikai vonal meg ugy kezdődött, hogy a németek, amint betették a lábukat valahova, azonnal kezdték összeszedni a hazafiakat, főként a fiatalokat. Ehhez persze kétféle ember kell. Egyik, aki fogdos, a másik pedig, aki állja a fogdosást. Megkezdődött elsősorban a fiatalok, diákok, irók és kommunisták hegyekbe való özönlése. Az első perctől kezdve egy tervszerü és már az uj Jugoszlávia alapjait magában hordozó népi és harci alakulat fejlődött ki.

Egészen véletlenül találkoztam egy emberrel a sarajevo—raguzai gyorsvonaton. Jónéhány órán át szinte egymással szemben ültünk. Ez az ember volt a partizán hadsereg politikai főparancsnoka. Most az ötéves gazdasági terv legfőbb bizottságának tagja. Raguzába utazott családjával, hogy ott töltse el nyári szabadságát.

MULT ÉS FELELŐSSÉG

Bogdán tolmácsolta beszélgetésünket, de az embert saját szememmel néztem s arra gondoltam, hogy ime, itt van ez a szép családi fészek, amit magukkal hozták be zulról az utra és nyaralásra. van a bájos kicsi gyermek, az másféléves, s itt van az asszony, a feleség, sógornő, idill a nyárban a vonaton. Ma ez van, tegnap, megazelőtt irtózatos küszködések, szenvedések, harcok voltak. És nagy, igen nagy felelősség. Felelősség az asszonyért (akkor még talán mátkáért), felelősség egy szétdult, hazájában is hontalanná lett népért, de még inkább felelősség azért, hogy mi lesz majd a háborukon tul? Tudtam, hogy minden más emberi felelősségnél sokkal nagyobb, sokkal sulyosabb a forradalmi baloldali emberek felelősége.

Az ablak mellett ültem, hogy jól megláthassam az eddig még soha nem látott tájakat, falukat. Nézem a mindig változó, de lényegében ugyanaz maradó hercegóvinai vad és irgalmatlan kőmezőket, kőhegyeket, kőszakadékokat és a kövek közt zugva ömlő folyót. Ami elválaszthatatlanul versenyez a vonattal. Párhuzamosan. Közvetlenül előttem szemben egy pelyhedző arcu nagyon fiatal ember ült. Magas. Nagyon szerettem ezeket a fiatalokat, ezt az egyet különösen azért is, mert szinte pontosan olyan, mint az én fiam. Világos, hogy egy-kettőre megismerkedtünk. Velja Velovicsnak hivják, most nyári szabadságát tölti, de egyébként tiszt a hadseregben. A rangját nem mondja meg, csak amikor erről van szó, mosolyog. Ma husz éves. Az ötödik gimnáziumból ment el partizánnak. Roncsolt lőtt seb van a térdén. Mosztárba való és mohamedán. Egy idősebb és egy fiatalabb testvére elesett mint partizán. Mint tiszt, most végezte el a hetedik gimnáziumot.

Nézem ezt a tisztet, ezt a gyermeket, ezt a hetedik gimnazistát. Milyen föld az, ami nevelte, milyen anya az, aki szülte?

A mosztári anyák olyanok, hogy a bevonuló olasz katonákat puszta kézzel fojtották meg széltére a nyilt utcákon. Ment a fegyveres olasz az utcán, a fegyvertelen anya is ment és mikor találkoztak, nekiugrott és megfojtotta. Nem egy, nem is száz, hanem ki tudja mennyi?

Mert a helyzet az volt, hogy Jugoszláviának nemcsak a németekkel kellett harcolni, hanem az olaszokkal, usztasákkal, a csetnikekkel. Hol van az a homerosz, aki ezt megénekelje? Vagy nincs is szükség énekre egyáltalán? Hát nincs. Bármerre jártam, sohasem álltak elém azzal, hogy ők partizánok, vagy jugoszlávok, ezt vagy azt csinálták a harcok alatt. Amit tudok, ugy vájtam ki belőlük szavanként. Nem mondom, ha barátilag is felmelegedtek irántam, hogy nem beszéltek, de enélkül soha.

A pusztitást és gyilkosságot

általában a fasizmus rombolásának tekintik, de csak gyüjtőnév alatt. Mert hiszen az egyik helyen a németek csinálták, a másik helyen az olaszok, a harmadik helyen az usztasák és igy tovább. Hercegovinában szinte minden hegytömbnek, minden völgynek meg van a külön története. Mintahogy egyebütt is megvan. Belgrádban nyolcvanezer embert végeztek ki a németek az internálótáborokban, a nemzetközi vásárhelyen. Sarajevóban ötvenezer embert végeztek ki a németek az usztasákkal együtt. Sarajevo katonai parancsnoka Lubovics ezredes volt, aki horvát kereskedelmi ügynökből lett ezredes. Vasrácson süttette az embereket és gőzkazánokban főzette. Saját villája kertjében a felszabadulás után ötven hullát ástak ki. De minél nagyobb volt a kinzás, az emberészárlás, annál erősebb volt a felkelés.

Megy a vonat, megy . . . szélesre táruló, hetven kilométer hosszan tartó völgy mellett. A völgy olyan sima és lapos, mintha nem is föld, hanem valamilyen nagy, legyalult asztal volna. Egy folyó kanyarul a völgy közepén, de egyszerre eltünik a völgyben és csak majd kint, a tenger felé jön megint elé. A kőhegyek alján falvak sorakoznak, apró kicsi falvak, a völgyben tengeri táblák zöldelnek, vetések hullámzanak apró kockákban. A völgy innenső partja katolikus, az odaáti faluk népei görögkeletiek. Itt az usztasák uralkodtak, amott a partizánok. Látok egy falut odaát, ahol nyolcvan partizánt temettek el az usztasák elevenen . . .

Már elhagytuk Mosztárt, ahova az olaszok 42-ben vonultak be. Az olaszok megkezdték a baloldali, vagyis hogy . . . a hazafiak akasztását, az asszonyok megkezdték a harcot az olaszok ellen. Egy asszonyról szól a legenda, kinek egyetlen fiát felakasztották. Az anyát kicipelték az olaszok, hogy köpjön rá a fia hullájára. Az anya megcsókolta a fia arcát és azt kiáltotta, hogy ez az egy fia ugyan elveszett, de az erdők tele vannak az ő fiaival.

És tele voltak. Mennyi borzalom, mennyi pokoli kin és mennyi ördög, aki erre a földre szabadult!

Az usztasak-börtönökben a kinzásoknak külön szisztémája, módszere fejlődött ki. Egy költő, Disoramics tudna erről beszélni, aki csodálatos módon kiszabadult az usztasak-börtönből és most kint van az ifjusági vonalon. Mert a költőket, irókat, müvészeket külön kéjjel irtották. Hiszen Tikics muzulmán regényirót a csetnikek ölték agyon, harmincnyolcéves volt akkor és a csehek most forditották le két regényét. Egyik a „Bükkfák", amely az erdei munkások életéről szól a régi Jugoszláviában. A másik a „Hó-rukk" szintén munkásregény.

A németek Sarajevo mellett százhusz partizánt zártak be egy házba és a házat rájuk gyujtották. Hogy a csetnikek se maradjanak el a sorrendben: agyonlőtték Ilija Redics bosnyák irót, az „Irodalmi lapok" főszerkesztőjét és agyonlőtték a legnagyobb kritikust is, dr. Johan Krezicset. Az usztasák lőtték agyon Disdarovics Zia novellistát, huszonegyéves korában.

Ime, az irók, költők, müvészek, partizánok irtásában igy licitálták tul ezek a fenevadak egymást.

Hamid Disdar bosnyák költő, akiről már párszor említést tettem, persze, partizán volt és ő is benne volt abban a névsorban, akiket a németek a kaszárnyával szembeni vadgesztenyefákra akasztottak. Disdar volt a sarajevói illegális mozgalom egyik vezetője. Igy érthető, hogy reá különösen fájt a foguk. Disdar el tudott szökni, foredzsában és zárban. Partizán szokás szerint egyik kezében pisztoly, másikban bomba. Az édesanyját is vinni akarta magával, de az nem ment. Azt mondta, hogy megmenti a fia könyvtárát, mert Disdarnak szép könyvtára volt. Az anya pedig se irni, se olvasni nem tudott! A könyvek mégis elpusztultak, de az édesanyját is felakasztották. Az öccsét is felakasztották. És a hugát is felakasztották.

Hát ilyen embersorsok vannak itt.

Saszonovácon volt egy usztasa láger. Tengernyi embert végeztek ki itt az usztasák. Itt végezték ki a Disdar anyját. Az anyja, mikor vitték, azt kiáltotta, hogy nem baj, ha engem visznek, de Hamid elszökött! Irók és költők hulláival van megszentelve az uj Jugoszlávia utja.

Az az ut, amelyen egymillióhétszázezer ember pusztult el. Azért, hogy a jugoszláv népnek szabadsága, hazája és tán örök időkre való biztonsága legyen.

JUGOSZLÁVIA MEGTEREMTŐI: A PARTIZÁNOK

Folytathatnám a példák felsorolását a partizánokról, hogy mit csináltak a harcokban. De mindezt ők már megirták, amint hallom. Éspedig Dedier Vladimir ujságiró naplója két kötetben, a leghitelesebb. Én nem is történetet irok, csak néhány egyéni sorson keresztül próbáltam megmutatni a magam módján azt, hogy kicsodák is hát ezek a partizánok?

A partizánok olyan hazafiak, akik százszor inkább választották a halált, mint a fasizmusnak való behódolást.

A partizánok tehát azok a hazafiak, akik megmentették és egységbe kovácsolták Jugoszláviát.

Van még itt valami a partizánokkal kapcsolatban, amit meg kell emliteni. Éspedig az, hogy az államhatalom, amely, mint már mondottam, a Népfront államhatalma, a Népfrontot pedig a Kommunista Párt dinamikája lenditi. Ez nem azt jelenti, hogy parancsra, rendeletekre intézkedik a népfronti kormány, hiszen ilyet hinni vagy állitani dőreség. Minden népköztársaságnak megvan a saját külön alkotmányozó testülete az egységes jugoszláviai népköztársaság kormány ezeknek a delegáltjaiból áll. Viták pártban, sajtóban, törvényhozásban egyformán. Viták ezenfelül a szakminisztériumokban. Nem is lehet elképzelni másként. Végső fokon a terv a közösségi felfogás harmóniájába csendül és igy történik a kormányzás.

NÉZD MEG JUGOSZLÁVIÁT — MEGISMERED TITÓT

Én magam Tito marsallal nem beszéltem. De ez nem is lényeges. Ha nagy embert meg akarunk ismerni, sokkal jobban megismerhetjük, ha országát ugy kerülgetjük körül-körül, mint macska a forró kását. Hogy Tito marsall mennyire él benne a népben, arról majd később lesz szó, itt csak annyit emlitek meg, hogy nem szónokol semilyen tömegnek vagy szervezetnek. Nem parancsol, hanem elbeszélget. Mint a családfő, vagy mint gazda a maga gyermekeivel. Az ügyeket megtárgyalja. Fent voltam a vasutvonalon és a kitüntetett brigádok előtt a sarajevói tisztikar, akik most átképző tanfolyamon vannak ott, diszlépésben elvonult a brigádok előtt. Egy szálig fiatal, harcedzett emberek. Persze, a tisztikarban vannak parasztezredesek is. Akik a harcokban magukat különösen kitüntették. Egyébként is nem lehet senki az uj hadsereg tisztje, aki nem vett részt legalább két évet a felszabaditó harcokban. Nos, azok a fiatalemberek, hogy mennyire jó katonatisztek, bebizonyitották a harcokban, mert a katona hivatása nemcsak annyiból áll, hogy a hegyekben harcoljon, hanem másból is. Embernek lenni az emberhez. Nemcsak katonaemberhez, hanem civilhez, gyermekhez, faluhoz, városhoz, országhoz. Sőt. Az országon tul embernek lenni az egyetemes nagy emberiséghez. Magyarán: müveltnek lenni. Hát ezt pótolják most ezek a harcedzett fiuk a továbbképző iskolákon.

Tudok arról, hogy a marsall milyen beszédet mondott ezekhez a tisztekhez. Körülbelül ezeket mondta:

A TISZTI PÁLYA NEM URI ELHIVATÁS

— A ti tiszti hajtársaitok meghaltak a hazáért. Hogy ti megmaradtatok és nem haltatok meg, ez azt jelenti, hogy nektek élnetek kell a hazáért. A tiszti pálya tehát nem uri elhivatás, hanem olyan szolgálat, amely szolgálatban az egész életetek a népnek kell, hogy szenteljétek. Szeretnetek kell az egyszerü katonát és szeretnetek kell az egyszerü népben a majdani elkövetkezendő katonát. Aki ezt nem vallja, az menjen innen, az nem közénk való. Még nem késő. Jól gondoljátok meg tehát, mert a ti egész életetek nem szórakozás, hanem szakadatlan szolgálat.

Valószinü, hogy rosszul tolmácsolom, mert hiszen csak másodvagy harmadszájból hallom. Mindazonáltal valószinü. Ilyenképpen beszélt Dózsa is népéhez a ceglédi piacon.

Megszavazta a képviselőház az igazságügyi reformot

Az igazságügyi reform a dolgozó tömegek érdekeit védi — szegezte le Patrascanu miniszter

BUKAREST. — A képviselőház legutóbbi ülésén megszavazta az igazságügy reformiáról szóló törvényt. Az érdemi tárgyalások során a különböző pártok képviselői kifejtették álláspontjukat, véleményüket a javaslattal kapcsolatosan, amelyet egyhangulag megszavaztak és ezzel a román jogfejlődés történetének uj korszakát nyitották meg, a népi demokrácia fejlődését pedig megerősitették.

A Magyar Népi Szövetség nevében az. *Nánási* János marosmegyei képviselő beszédében a javaslatról — többek között — a következőket mondotta:

— Nem szóvirág, hogy a biróságok átszervezéséről szóló törvény uj korszakot nyit meg a romániai igazságszolgáltatásban. *A népbiróságok elsőfoku és fellebbezési hatóságainak hivatása jóváhagyni mindazokat a bünöket, amelyeket a letünt rendszer és kormányai követtek el.* A biróságokban a nép megbizottjainak lesz döntő szavuk, de ezenkivül az ügyészség munkájában is résztvesz a nép kiküldöttje. A népbiróságok felállitása jelentősen meggyorsitja a peres ügyek elintézését.

— A Romániában élő magyarságra nagyfontosságu a törvény 56. szakasza, amely szerint *az olyan vidékeken, ahol a nemzetiségi lakosok száma eléri a 30 százalékot, csak olyan birák, vagy ügyészek nevezhetők ki, akik ismerik és beszélik az illető nemzetiség nyelvét.*

A pártok szónokai után *Patrascanu* Lucretiu igazságügyminiszter nagy beszédben fejtette ki az uj törvény jelentőségét. Élesen világitotta meg a törvény gyakorlati alkalmazásával kapcsolatos összes kérdéseket és világosan körvonalazta jótékony hatását az igazságszolgáltatás gépezetére. Utalt arra, hogy a reform kezdeményezése és megvalósitása a Román Kommunista Párt érdeme és a törvény lényeges tényezője népi demokráciánk megszilárditásának és fejlődésének.

Emlékeztetett arra, hogy a földreform végrehajtásánál voltak olyan, az idők követelményét meg nem értő, elfogult és osztályérdekeket szolgáló birák, akik *törvényszék elé állitották a népakaratból a kormány részéről földhözjuttatott földmüveseket. Akadtak birák, akik meg akarták akadályozni a földreform végrehajtását.* Egész falvakat idéztek a törvényszék elé, azt remélve, hogy igy a nagybirtokosok visszaszerezhetik földjeiket.

Az igazságügyminiszter ezután utalt arra, hogy *a népi demokrácia megerősödése, a népuralom eredményeinek megőrzése, a jövő felé vezető ut megnyitása tette szükségessé az igazságügyi reformot, amely nemcsak személyi, de rendszerváltozást is jelent.* A népbirák az uj birói tanácsokban világos látásukat viszik, a dolgozó tömegek érdekeit fogják védeni.

— A birói kar — mondotta a miniszter — a multban mindig a végrehajtó hatalmat szolgálta, tehát az uralkodóosztályt. *A birák sokat emlegetett „függetlensége" a valóságban nem létezett.* Mégis a tömegek félrevezetésére azt hangoztatták, hogy a biróság független.

— Uj törvényünk legnagyobb részének összeállításánál a legelőrehaladottabb demokráciának, a Szovjetunió demokráciájának joggyakorlatát tartottuk szem előtt, de felhasználtuk a nemzetközi jogászkongresszus brüszszeli határozatait, valamint Jugoszlávia, Bulgária, Lengyelország jogászainak értékes adatait is.

— Ez a reform azonban csak kezdet, amely arra törekszik, hogy *biztositsuk a birák választás utján való kinevezését az egész igazságszolgáltatásban.* A népi elem bevonásával Romániában az igazságszolgáltatás szelleme uj lett, a népi demokráciából eredő — fejezte be beszédét a miniszter.

A képviselőház hosszas tapssal és éljenzéssel fogadta az igazságügyminiszter beszédét, majd a Román Kommunista Párt néhány módositásával kiegészitve, egyhangulag megszavazta a nagyjelentőségü törvényt.

HIREK

VILAGOSSAG
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.
Előfizetési dij egy hónapra 120 lej. Papoknak, tanitóknak, nyugdijasoknak 100 lej. — Postacsekkszám: 40.6[illegible].

Táncoló, daloló gyermek

A román és magyar nép igaz barátságának jegyében rendezték meg vasárnapi müsoros délutánjukat a helybeli román- és magyarnyelvü elemi iskolák. A Vasas Otthon helyiségében a két nép kállamkincsének legszebb gyöngyeit, költőinek legjobb verseit népszerüsitő ünnepély már csak azért is emlitésreméltó, mert első alkalom volt ez, amikor közös iskolai ünnepély keretében láttuk együtt énekelni, táncolni, verset mondani s nem utolsó sorban egymásnak örülni a román és magyar elemi iskolák apró növendékeit.

Bizakodásunk erejét növelő s lélekvidámitó megnyilatkozás volt ez; reméljük a jövőben is részünk lesz belőle.

A derekas munkával és lelket épitő, demokratikus szellemben megrendezett ünnepélyért illesse köszönet a kolozsvári tanitók szakszervezetét, valamint a müsort szolgáltató egyes, kettes, négyes és hetes számu állami magyar és román iskolák tanitóit és növendékeit.

A MNSZ KOLOZSVÁRI NŐBIZOTTSÁGA pénteken, december 5-én délután 3 órai kezdettel Mikulés-délutánt rendez. Ezuton hivja meg a szervezet tagjainak gyermekeit, akiknek részére ajándékot osztanak ki.

ÉLELMEZÉSI KÖNYVECSKÉKET HAMISITOTT és két mázsa cukrot adott el feketén Pintér István, a nagyváradi városi közellátási hivatal volt irodafőnöke. Letartóztatták, büntársai ellen folyik a vizsgálat.

(*) KÖSZÖNETNYILVANITÁS. Ezuton mondok köszönetet rokonoknak, barátoknak és jóismerősöknek, a Bethlen Gábor dalkörnek és a Kalandos Társaság tagjainak, akik szeretett férjem végső tiszteletadásán fájdalmunkat megjelenésükkel enyhitették. Özvegy Szalma Sándorné és gyermekei.

A GYALUI HAVASOKRÓL TART ELŐADÁST az Erdélyi Népi Kárpát Egyesület előadássorozatában december 4-én, csütörtökön délután fél 7 órakor Jakner Andor. Az előadást vetitett képek kisérik. Vendégeket szivesen látnak.

(*) HALÁLOZÁSI HIR. Fájó szivvel tudatom, hogy hőn szeretett anyám, özvegy Lázár Jenőné elhunyt. Isten nyugtassa csendesen. Lázár Adél.

ZÁROLTA A CUKORRÉPASZELETET az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium. Cukorrépaszeletet a cukorgyárak csak a minisztérium engedélyével adhatnak ki. A cukorrépatermelők a beszolgáltatott mennyiség után 2 százalék szeletet kapnak állataik etetésére.

[illegible]ZÉRKEDETT A CIGARETTAPAPIRRAL Kormány Erzsébet marosvásárhelyi trafikos. A Lux cigarettapapir csomagját 23 lejért árusitotta a hivatalos 10 [illegible]ár helyett. Meginditották ellene az [illegible]ást. A tőzsdében talált cigarettapapirt pedig elkobozták tőle.

BEJELENTENDŐK A MAGYAR RÉSZVÉNYEK. A bukaresti Magyar Misszió felhivja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a külföldön lakó személyek és külföldi székhellyel biró jogi személyek és cégek — utóbbiak akkor is, ha jogi személyiségük nincs — az 1947 julius elsején tulajdonukban, vagy birtokukban volt, illetőleg bármilyen cimen rendelkezésük, vagy kezelésükben állott és a Magyar Pénzintézeti Központ I. Kuriájába tartozó pénzintézetek részéről kibocsátott részvényeket legkésőbb folyó évi december 31-ig kötelesek a Pénzintézeti Központnál (Budapest), vagy bármely magyar külképviseleti hatóságnál bejelenteni.

NÉGYEZER BELFÖLDI RÁDIÓ készül Romániában, amelyet a Román Rádiótársaság az ipar- és kereskedelemügyi miniszter engedélye alapján a Hollandiából rendelt 6600 rádiócső, 4500 kondenzátor, 2300 ellenállás, 7500 méter rádiódrót felhasználásával készitenek. Remélhető, hogy a Philips-gyártmányu belföldi rádiókat már a jövő év elején piacra dobják.

AZ ERDÉLYI NÉPI KÁRPÁT EGYESÜLET december 5-én, pénteken délután fél 7 órakor választmányi gyülést tart. Kérik a választmányi tagok pontos megjelenését.

KIJAVITJÁK a Bukarest és Brassó közötti müutat, amely a háboru következtében sulyosan megrongálódott és amelyen a legsürübb forgalom bonyolódik le. A javitási munkálatokat gyors ütemben hajtják végre.

FEKETÉN SZÁLLITOTT SERTÉSEKET — engedély nélkül — Váradi János marosvásárhelyi mészárosmester. Tehergépkocsiján 9 darab sertést találtak a gazdasági ellenőrök, de csak 5 sertésről volt igazolóirata. A teherkocsit és a 4 darab járlat nélküli sertést elkobozták és a mészáros ellen meginditották az eljárást.

80 LEJT KÉRT A KENYÉR KILÓJÁÉRT Konstantinovics Demeter szatmári pékmester. Meginditották ellene az eljárást.

[illegible]lozsvári MNSz hirei:

[illegible]ma, kedden este 6 órakor az összes kerületek szervezői, kerületvezetői, az utcabizalmiak és a kerületben lakó cselekvő magyarok a kerületi székházakban a december 7-én tartandó MNSz kolozsvári nagygyüléssel kapcsolatos előkészitő értekezletet tartanak.

Csütörtökön, december 4-én délután 6 órakor a IV/2 kerületi nagygyülés a hidelvei református egyházközség nagytermében, ahol Vörös István dr. tanár „A család és a külvilág" cimen előadást tart.

Az Állami Magyar Szinház és Opera
közleményei

Zsufolt házak, a felvonásvégeken meg-megismétlődő tomboló taps kiséri a „Csárdáskirálynő"-t százötvenedik kolozsvári előadása felé. A népszerü, gyönyörü muzsikáju Kálmán-operettnek most lesz a másfélszázados jubileuma Kolozsváron. Kevés operett dicsekedhetik ilyen sorozatos sikerrel, mint a „Csárdáskirálynő", amely az idén parádés szereposztásban, pazar kiállitásban került a közönség elé. A szinház énekesegyüttese ismét olyan teljesitményt nyujtott, amely a közönség tetszését a legszélesebb körben megnyerte és megérdemelt sikert szerzett nemcsak a darab szereplőinek, hanem a kitünő énekkarnak és zenekarnak is. Külön látványossága a darabnak Topán Lulu és Szaboray Zoltán táncattrakciója. A „Csárdáskirálynő" egész héten müsoron marad.

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZINHAZ ÉS OPERA MÜSORA:

Kedden este fél 8 órakor: *Csárdáskirálynő.*

Szerdán este fél 8 órakor: *Csárdáskirálynő.*

Csütörtökön este fél 8 órakor: *Csárdáskirálynő.*

A ROMÁN NEMZETI SZINHÁZ ÉS OPERA MÜSORA:

December 4-én este 8 órakor: *A rendőrfelügyelő.* Bemutató. Priestley 3 felvonásos darabja. Bevezetőt mondanak P. Comarnescu és M. Vaianu.

KOLOZSVÁRI MOZIK MÜSORA:

CAPITOL: *A 7-ik fátyol.*
CORSO: *Mindenki mást szeret.*
FÓRUM: *Centercsatár.*
RIO: *Cezar és Cleopatra.*
SELECT: *A jótevő.* **Főszerepben:** Raimu.
URÁNIA: *A szent láng.* **A főszerepben Vivian Romance.**

Sürgősen el kell távolitani az iskolákból a gabonát!

Ki a felelős a bálványosváraljai és kékesi járás iskoláinak kényszerszünetéért?

BÁLVÁNYOSVÁRALJA — (Kiküldött munkatársunktól.) A községi iskola tantermét még ma — november végén — is gabonaraktárnak használják, igy a tanitás, aminek már rég meg kellett volna kezdődnie, szenved hátrányt. A gabona elszállitására az iskolai hatóságok már többször felszólitották az INCOOP illetékes vezetőit, de minden eredmény nélkül, mert azok a mai napig sem intézkedtek és továbbra is az összegyüjtött gabona foglalja el a tanitás célját szolgáló termet.

Hasonló helyzet áll fenn a kékesi járás másik három községében is, ahol szintén gabonaraktárnak használják az iskolaépületet és az INCOOP megyei vezetői minden sürgetés ellenére sem szállitják el az összegyüjtött gabonát.

Illetékes hatóságainknak sürgősen közbe kell lépnünk, hogy ez a lehetetlen állapot mielőbb megszünjék és a mulasztást elkövető személyeket vonják felelősségre hanyagságukért. Az iskolatantermek nem gabonaraktárak, még ha ideig-óráig erre a célra is kellett felhasználni, hanem kulturát terjesztő hivatásuk van.

Karácsony felé közeledünk már s gyermekeink valakiknek a felelőtlensége miatt maholnap egy teljes évharmadot veszitenek. Ez pedig nem kicsiség. És sajnos, nem is csak Szolnokdoboka megyében fordul elő. Értesüléseink szerint ugyanez a helyzet Udvarhely megyében és még néhány helyen.

Helybenhagyta a tábla az árurejtegető Lakatos Károlyné büntetését

KOLOZSVÁR. — A gazdasági rendőrség még a nyáron letartóztatta Lakatos Károlyné kolozsvári asszonyt, mert Mikó-utcai lakásának padlásán hárommilliárd lej értékü rejtett festékárut találtak. A törvényszék uzsoratanácsa 2 hónapi elzárásra itélte és elkobozta áruját. Lakatosné megfellebbezte az itéletet és szabadlábra helyezését kérte. Szabadlábra helyezték.

A tábla elutasitotta a kérést, helybenhagyta a törvényszék itéletét, a főügyészség pedig kiadta Lakatosné ellen a letartóztatási parancsot.

Csak a rendezett katonai helyzetüket igazoló férfiak kapnak személyazonossági igazolványt

KOLOZSVÁR. — A rendőrség népesedési hivatala felhivja a 20 és 50 év életkor közötti férfiak figyelmét, hogy a fényképes bejelentőlapokat csakis a katonai helyzet igazolása után adják ki. Az igazolás láttamozott katonakönyvvel, vagy a katonai szolgálat teljesitését igazoló hivatalos okmány alapján történik.

Nem kapják meg a fényképes személyazonossági igazolványt azok a családtagok sem, ahol a családfő nem igazolta katonai helyzetét.

Világosság-Sport

Az Ita legyőzésével a temesvári CFR vezet a bajnokságban

Győzött a Dermata és az U, vereséget szenvedett a Vasas

KOLOZSVÁR. — Az NB I. utolsóelőtti fordulója sem maradt meglepetés nélkül. Az otthonában játszó ITA együttese vereséget szenvedett a bukaresti vasutasoktól. Marosvásárhelyen a RATA, a bajnokságban eddig utolsó helyen álló resicai UDR csapatától szenvedett vereséget. A Dermata nagy küzdelem után legyőzte az Unirea Tricolort, mig a Vasas Temesváron balszerencsés mérkőzést vivott a CFR-rel. Az Universitatea könnyen győzte le a Medgyesi MSC csapatát. A Jiul váratlanul legyőzte Bukarestben a Juventust, mig a Hadsereg csapata a Szabadság együttesét fektette két vállra. A Juventus ujabb győzelmet aratott Ploestiben.

Az NB II. negyedik csoportjában a kolozsvári CFR — nagy meglepetésre — Dicsőszentmártonban nagyarányu vereséget szenvedett a Sticla csapatától. A bajnoki tázlázat élén a Phönix négy pont előnnyel vezet.

A megtartott mérkőzésekről az alábbi jelentéseink számolnak be:

DERMATA—UNIREA TRICOLOR 1:0 (0:0)

A kolozsvári városi sporttelepen 6000 néző előtt a szerencsésebb bőrgyáriak győztek. Az első félidő nagyobb részében a bukarestiek voltak a többet támadók, de a bőrgyári védelem jól müködött. Az Unirea Tricolor tulszigoruan megitélt 11-esből megszerezhetné a vezetést, de Ozon a kapufának rugta a labdát. A visszapattanó labdát Engi szögletre mentette. A játék keménnyé válik és sorozatos szabálytalanságot követnek el mindkét oldalon. A második félidőben a bőrgyáriak veszik át a játék irányitását és Szász révén megszerzik a győztes gólt. Csapkodó játék közben a Darókot megütő Ozont a játékvezető kiállitja. A Dermatából Antalffi, Lipóczi, Darók és Fülöp. Az Unirea Tricolorból Janda, Nanculescu és Mihai játszottak jól.

A mérkőzést Bogdán (Szatmár) játékvezető — kisebb hibáktól eltekintve — jól vezette.

UNIVERSITATEA—MEDGYESI MSC 5:2 (3:1)

A kolozsvári egyetemisták lendületes, lelkes játékkal megérdemelt győzelmet arattak. Az első 25 percben háromgólos vezetéshez jut az U. A harmadik gól után leállnak az egyetemisták, amit a vendégcsapat kihasznál és Humis révén eredményes. A második félidőben ismét a egyetemisták érik el az első gólt, majd Guta Tanase révén a MMSC szépit az eredményen. Változó játék után ujabb gólt ér el az U, amelynek csatárai három kapufát is lőttek. Góllövők: Coracu 2, Dascalu 2 és Radulescu. A mérkőzést Cristea Marin jól vezette.

CFR (T)—VASAS 3:0 (1:0)

A temesvári mérkőzés nagy részében a Vasas volt a többet támadó, de a vasutas védelem, Pavlovicssal az élén, mindent mentett. Avasilichioaie fejesével szerzik meg a vezetést a hazaiak. A második félidőben Kovács és Badeantu eredményesek. A mindvégig izgalmas és látványos mérkőzésen a Vasasból Demeter, Bálint és Kovács IV., a CFR-ből Pavlovics, Ritter és Badeantu voltak jók. A mérkőzést a bukaresti Ceaureanu jól vezette.

CFR (B)—ITA 2:0 (0:0)

Aradon a rangadó mérkőzésen a szerencsésebb vasutasok győztek. Az első gólt a második félidőben Marian szerezte, aki a félpályáról kiindulva, kézzel ütötte le a labdát. A határjelző intését a játékvezető nem vette figyelembe és a leálló ITA védelem mellett Marian a hálóba rugja a labdát. Váltakozó játék után Filotti szerzi a második gólt. A mérkőzést C. Mitran bukaresti játékvezető vezette.

UDR—RATA 2:0 (0:0)

Marosvásárhelyen szerezte meg első vidéki győzelmét a resicai csapat. Góltalan félidő után Zsizsik és Cociuban a gólszerzők. A RATA az őszi hajrában egymásután veszitî el mérkőzéseit.

JIUL—CIOCANUL 4:1 (1:1)

Bukarestben nagy meglepetésre a petrozsényi csapat legyőzte a Ciocanul együttesét. A bukarestiek szerzik meg Bartha révén a vezetést, amit Cr[illegible]covan egyenlit ki. A játékvezető Moisescu durváskodásért kiállitotta. A második félidőben a 10 emberrel játszó bukarestiek visszaesnek és a Jiul Niesa, majd Paraschiva 2 góljával biztosan győz.

HADSEREG—SZABADSÁG 2:1 (1:0)

A lelkesen játszó Hadsereg együttese az első félidőben Ghica Popescu révén eredményes. A második félidőben a Hadsereg második gólját Fatu révén szerzi meg. A Szabadság Váczi révén szépit az eredményen. A mérkőzés hátralévő részében hiába támadnak a váradiak, gólt nem tudnak elérni.

JUVENTUS—FC PLOESTI 5:1 (4:0)

A Ploestiben vendégszereplő Juventus már az első félidőben bebiztositotta a győzelmet. A második félidőben a bukarestiek már nem erőltették magukat. Góllövők: Jordache 3, Flamaropol, Oana, illetve Kovács.

S P O R T H I R A D Ó

AZ NB II. negyedik csoportjának eredményei: Nagybányán: Phönix—Surianul 2:1 (1:1). Aranyosgyéresen: Sodronyipar—CFR (Piski) 5:0 (2:0). Dicsőszentmártonban: Sticla—CFR (Kolozsvár) 4:1 (2:1). Nagyváradon: Crisana—Minaur 5:0 (1:0). Szatmáron: Solvay—Törekvés 1:1 (1:1). Fogarason: Explosivii—CFR (Torda) 3:1. Aninabányán: Sanitas—Aninoasa 1:1.

A KERÜLETI labdarugóbajnokságok eredményei: Textila—CFR II. 11:0 (6:0). Textila—Nehéztüzérség 3:1 (1:1) (Szombaton). Haggibbor—Acélárugyár 6:0 (2:0). Nehéztüzérség—KKASE 2:1 (2:1). **Universitatea—Acélárugyár** 3:1 (2:0). Ifjusági bajnoki.

A KKASE Paneth, Krebsz, Magyar összeállitásu asztalitenisz együttese veretlenül nyerte meg a kerületi bajnokságot. A Dermata együttesét 5:1-re, az Universitateat 5:3-ra, a Sanitas, Olimpia és a Villamosmü együtteseit pedig 5:0 arányban győzte le a kerületi bajnokságok küzdelmei során

A MAGYAR NB I. eredményei: Ferencváros—Kispest 4:1 (2:0). MTK—SzAC 1:1 (1:0). Ujpest—Mogürt 2:2 (1:1). DVSC—Szeged 1:0 (1:0). EMTK—Haladás 1:1 (1:0). Szolnok—Elektromos 1:1 (1:0). Vasas—ETO 4:2 (2:1). MATEOSz—SalBTC 1:0 (0:0).

Kacsó Sándor országos elnök és Takáts Lajos nemzetiségi miniszter

Hatalmas arányu népgyülésen ismertetik Kolozsvár és Kolozs megye népével a temesvári kongresszus határozatait

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsmegyei és Kolozsvár városi szervezeteinek szervezőbizottságai közös megbeszélést tartottak, amelyen Sárkány Béla megyei titkár a temesvári kongresszus eredményeit ismertette.

A MNSz kolozsvári szervezetének Farkas-utcai székházának nagytermét zsufolásig megtöltő szervezőbizottsági tagok lelkesen ünnepelték a temesvári kongresszus iránytadó határozatait. A gyülést levezető megyei titkár bejelentette, hogy Kolozs megye és Kolozsvár magyarsága előtt a kongresszus határozatait a jövő vasárnap, december 7-én az Állami Magyar Szinház és Operában Kacsó Sándor országos elnök és Takáts Lajos dr. nemzetiségi miniszter fogják ismertetni.

A továbbiak során mind a megyei, mind a városi szervezőbizottság részletesen megvitatta a nagygyülés előkészületeit és az előkészitő munkálatok elvégzésére egy 100 tagu bizottságot jelölt ki. A nagygyülés pontos időpontjáról és tárgysorozatáról falragaszokon értesitik a város és a megye magyar lakosságát.

A falusi szervezeteket a megyei intézőbizottságnak tagjai fogják felkeresni és a helyszinén ismertetik a Kolozsváron tartandó nagygyülés jelentőségét és szervezik meg azokat a népi csoportokat, amelyek szines népviseletben vonulnak fel az ünnepségre.

Kolozsvár ifjusága teljes erejével kapcsolódik be a nagygyülés előkészitésébe és megrendezésébe és mozgósitja a megye egész ifjuságát.

A szövetkezeti minisztérium román és magyar tanácsosai jelenlétében ünnepelte 45 éves fennállását a bihardiószegi hitelszövetkezet

BIHARDIÓSZEG. — (Kiküldött munkatársunktól.) Nagyarányu népünnepély keretében, a szövetkezetügyi minisztérium és a szövetkezeti központok kiküldötteinek, valamint a Magyar Népi Szövetség megyei vezetőinek jelenlétében ünnepelte 45 éves fenállását a bihardiószegi hitelszövetkezet. Erdély egyik legrégebbi hitelszövetkezetének jubiláris ünnepségét a szövetkezeti minisztérium, valamint a Magyar Népi Szövetség alkalomnak találta arra, hogy az ország szövetkezeti hálózatának egységesitésével a demokrácia szellemében végre egy táborba került román és magyar szövetkezetek, valamint az uj demokratikus szövetkezeti szellem ünnepi megnyilvánulásaként használja fel.

A szemerkélő novemberi esőben már a kora reggeli órákban gyülekeztek a környék falvainak szövetkezeti kiküldöttei, majd délelőtt 10 órakor csaknem egyidőben érkeztek meg *Manof* szövetkezetügyi miniszteri tanácsos, *György* Endre ugyancsak szövetkezetügyi miniszteri tanácsos, a Szövetség igazgatója, valamint *Kisgyörgy* Imre, INCOOP tanácsos, a Kaláka igazgatója, a Magyar Népi Szövetség részéről pelig *Czikó* Lőrinc biharvármegyei országgyülési képviselő és *Szücs* József, a MNSz biharmegyei szervezetének gazdasági felelőse. Az ünnepség a templomokban megtartott istentisztelettel kezdődött, majd közel 1000 főnyi résztvevővel jubiláris diszközgyülést tartott a hitelszövetkezet a diószegi mozi zsufolásig megtelt termében. A szépen feldiszitett szinpadon hatalmas szövetkezeti jelszavak, köztük középen az uj szövetkezeti jelszó: „Éljen az együttélő népek szövetkezeti mozgalma."

A diszközgyülést *Bodnár* Sándor, a jubiláló hitelszövetkezet elnöke nyitotta meg, keresetlen szavakban méltatva a nagymultu szövetkezet eddigi munkásságát és jövőbeni célkitüzéseit. Ezután üdvözlések következtek, melynek során a különböző helybeli és környékbeli szövetkezetek, a „Szövetség" és a Kaláka Központ, a biharmegyei Federálé, a szakszervezetek, az EMGE, a Magyar Népi Szövetség, a Román Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt és az Ekés Front kiküldöttei üdvözölték a bihardiószegi hitelszövetkezetet.

A szövetkezeti minisztérium részéről Manof miniszteri tanácsos mondott közvetlen hangu, de iránytjelző beszédet, rámutatva a szövetkezeti mozgalom fejlődésére, jelentőségére és jövőbeni rendkivül nagy szerepére. A romániai szövetkezetek fejlődésével foglalkozva, megállapitotta, hogy az elmult reakciós időkben mind magyar, mind pedig román részről a szövetkezeteket nemzeti elkülönülésbe sodorták, mert az akkori reakciós vezetők *ezt is a két nép kibékülése ellen igyekeztek felhasználni.* Igy állt elő aztán az a sajátságos, az egész világon egyedülálló eset, hogy egy és ugyanazon a területen élő két nép külön nemzeti jellegü szövetkezetet hozott létre, ami természetesen nagyban befolyásolta a szövetkezetek egészséges életét s valójában ellentmondott a tiszta szövetkezeti gondolatnak is.

A továbbiakban azt vázolta, hogy ennek az időszaknak egészséges népi demokráciánk véget vetett s *ma már eljutottunk oda, hogy a multban egymással szembeállitott két szövetkezeti tábor az őszinte összefogás jegyében dolgozik és igyekszik tökéletes szövetkezeti élet megteremtésével az ország és mindanyunk javát szolgálni s kimélyiteni a két nép testvéri összefogását.*

György Endre miniszteri tanácsos beszédében a szövetkezetek uj feladatairól beszélt, hangsulyozva, hogy a szövetkezetek legfőbb célja ma a dolgozó kisemberek életszintjének felemelése.

— *Egy uj világnak kellett elkövetkeznie ahhoz, hogy a szövetkezeteknek ez a legfőbb célja valósággá váljék.* Egy uj világnak, amelyben az államhatalmat maga a nép tartja kezében s igy szövetkezeteink most a legkomolyabb formában hozzáfoghatnak céljaik megvalósitásához. *A szövetkezeti mozgalom kilép az eddigi szük keretekből és igyekszik a nép valamennyi gazdasági kérdéseinek legfőbb végrehajtó szervévé válni.*

A helyes utat választottuk

Czikó Lőrinc képviselő a Magyar Népi Szövetség üdvözletét tolmácsolta a bihardiószegi szövetkezetnek és nagy beszédben vázolta demokráciánknak azt a fejlődési utját, amely ehhez, a szövetkezeteink életében történelmi jelentőségü napig vezetett, amikor a román szövetkezeti minisztérium egyik román tanácsosa — két magyar társa kiséretében egy magyar falusi szövetkezet jubiláris ünnepségén részt vesz. Rámutatott arra, hogy *ez mindennél ékesebben bizonyitja: a Magyar Népi Szövetség a helyes utat választotta,* amikor a román demokrácia élharcosaival, a Román Kommunista Párttal való szoros szövetség megvalósitásáért és a román- magyar testvéri összefogásért szállt sikra. Elmondotta azt is Czikó Lőrinc képviselő, hogy ennek a célnak a megvalósitását magyar részről is sokan és sokszor akarták megakadályozni és a magyar reakció a szövetkezeti kérdést is a maga céljaira szerette volna felhasználni, amikor a magyar és román szövetkezeti hálózat egységesitését akarta megakadályozni.

A továbbiakban Czikó Lőrinc ismertette demokráciánk eddigi fényes eredményeit, amelyek az ország belső rendjének és gazdasági helyzetének helyreállitásán tul lépésről-lépésre, de egyre határozottabban vezettek az ittélő magyar nemzetiség kérdésének megoldására.

— *De ez a politika vezetett el* — szegezte le Czikó Lőrinc — *a budapesti, belgrádi, szófiai, prágai s legutóbb a bukaresti tanácskozásokig s ez fog elvezetni nemcsak Románia és Magyarország, de valamennyi demokratikus délkeleteurópai nép szoros testvéri összefogásához is.*

A hatalmas lelkesedéssel fogadott beszéd után a jubiláris diszközgyülés *Boné* Mihály, a MNSz bihardiószegi elnökének zárószavaival ért véget.

Délután a hitelszövetkezet helyiségében a helyi és a környékbeli szövetkezetek vezetői és kiküldöttei ültek össze, közvetlen eszmecserére a szövetkezetügyi minisztérium kiküldötteivel és Czikó Lőrinc képviselővel. Majd este a bihardiószegi hitelszövetkezet családias vacsorát rendezett a vendégek tiszteletére, ahol románok, magyarok fehér asztal mellett meleg családi hangulatban fejezték be a nagyjelentőségü bihardiószegi szövetkezeti napot.

A görög szabadságharcosok köszönete Romániának

BUKAREST. A görög szabadságságharcosokat segitő bizottság Gheorghe *Apostol,* az Országos Szakszervezeti Tanács főtitkára elnökletével ülést tartott, amelyen megjelent Profirogenosz görög demokrata élharcos is. Profirogenosz mindenekelőtt köszönetet mondott a bizottságnak a demokrata görög néphadsereg részére nyujtott támogatásért. Beszédében leszegezte, hogy bár a jelenlegi görög kormány amerikai segitséggel hathatós támogatásban részesül, a görög demokrata hadsereg széles körzetben támadó hadmüveletet kezdett a kormány csapatai ellen s a harcok folyamán az ország egyharmadát felszabaditotta. A népi demokrácia egyre jobban erősödik Görögországban.

Cazan pénzügyigazgató:

A város vezetőségének nincs joga tüzoltóadó kivetésére

KOLOZSVÁR. — Lapunk legutóbbi számában megirtuk, hogy Kolozsvár lakosságát, mind az állami, mind a városi adóhivatal magas tüzoltóadóval sujtotta. Ismertettük, a hivatalos lap 1947 május 1-i számában megjelent 139. és 140. számu rendeleteket, amelynek értelmében kétséges, hogy a város a tüzoltóadó kivetésére jogosult-e vagy sem? Rámutattunk, hogy ebből kifolyólag Kolozsvár dolgozói a tüzoltóadót kétszer fizetik meg. Sulyosbitja a helyzetet, hogy a város által kivetett tüzoltóadó az egyszerü dolgozók részére szinte megfizethetetlenül magas.

Cazan Gheorghe kolozsvári pénzügyigazgató a tüzoltóadó ügyében magához kérette lapunk munkatársát és a következőket jelentette ki:

— *A város vezetősége törvenytelenül vetette ki a tüzoltóadót.* Az 1947 májns elsején a hivatalos lapban közzétett 139. és 140. számu rendelet határozottan kimondja, hogy a tüzoltó testület fenntartásához szükséges hozzájárulást a föld, ház és kereskedelmi, valamint ipari adóalapok után az állami adóhivatal 2 százalékos adót vet ki.

A pénzügyi főigazgató munkatársunknak kijelentette azt is, hogy *nem ismer olyan későbbi rendeletet, amely a 139 és 140-es számu rendeleteket megsemmisitette volna* és természetes, hogy Kolozsvárt csakugy, mint országszerte, 1947. és 48. évre a tüzoltóadót az állam szervei vetették ki.

— A város vezetőségének nincs joga tüzoltó dijat róni ki a város lakosságára — hangsulyozta a pénzügyigazgató.

Ime tehát a hivatalos nyilatkozat a tüzoltóadók ügyében. Eppen ezért ujólag felhivjuk a városi időközi bizottság figyelmét a kérdésre. Töröltesse a jogtalanul kivetett adót s ugyanakkor indittson vizsgálatot azok ellen is, akik ezt a jogtalanságot elkövették.

Rotschild dirigál Franciaországban

Rotschild és de Vendel a francia pénzoligarchia és nagyiparurai is beléptek a kormányba, Schuman miniszterelnökkel és Robert Mayer pénzügyminiszterrel együtt — állapitotta meg minapában a L'Humanité, a Francia Kommunista Párt lapja.

Franciaországban már régen érezhető az amerikai imperialista nyomás. A Wall Street nagybankárai és franciaországi szövetségesei mindent elkövettek, hogy minél jobban kezükbe kaparintsák a kormányzást. Schumannál és Mayernél tán még a neofasiszta De Gaulle sem lehetne készségesebb kiszolgálójuk.

Schuman örök életében a trösztök embere volt. Szorosabban véve De Vendelt, a francia nehézipar császárát képviselte a politikában. Ő indult harcba De Vendel és a mögötte álló kétszáz család parancsára a népfronti kormány által meginditott államositási folyamat ellen, hüséggel védelmezve a Hitlerrel kacérkodó francia nagytőkések érdekeit. Ennek logikus következménye, hogy 1940-ben Pétain mellé állott s tárcát vállalt az első Pétain-kormányban. Környezete és munkatársai mind hasonszőrü emberekből kerülnek ki. Kabinetfőnöke, Blocklen, például a Lazaré bankház embere.

Robert Mayer, az uj pénzügyminiszter sem maradt el Schuman mögött. Ő Rotschild érdekeit képviseli a kormányban. Mi sem jellemzőbb rá, minthogy annakidején a hazaárulásért kivégzett Laval bizalmasa és titkára volt. Ő tartotta fenn a kapcsolatokat a hazaáruló politikus és a Rotschild-csoport között. Később a francia közlekedési ügyek egyik főirányitójává nevezték ki, majd a Rotschildék harharmincöt ipari és pénzügyi vállalatának a vezetője lett.

1940-ben a francia összeomlás idején Londonban tartózkodott, Wall Street-i és a londoni Cityben székelő urai és barátai tanácsára gyorsan hazatér és nyomban jelentkezik Vichyben Pétainnél, akivel együttesen védelmezik meg Mayer, azaz Rotschildék érdekeit. A pénzügyek elintézése után hálókocsiban, német utlevéllel „menekül" át Franco Spanyolországába, majd Lisszabonba. A Rotschild-csoport és az amerikai trösztök között létrejött megegyezés alapján belépett az algiri Giraud-kormányba s ő az egyetlen, aki innen később átkerül De Gaulle miniszterei közé. Ez érthető is, hiszen ő az amerikai trösztök bizalmi embere s De Gaulle igen meleg megértést tanusit a Wall Street érdekei iránt. A felszabadulás után a francia vasutak és villamossági üzemek korlátlan ura lett és ebben a minőségben is kemény harcot inditott az államositások ellen.

„A legérdekesebb dolog — irja a L'Humanité — hogy minden az amerikai érdekek körül forog, különösen pedig a Rotschild-ház érdekei körül. Ez a család egy hatalmas nemzetközi bank. A kőolaj és az arany felett ők uralkodnak".

Most ezek az emberek s barátaik irányitják Franciaország sorsát. Mi sem természetesebb tehát, hogy csendőrséget, rendőrséget, hadsereget vonultatnak a dolgozók ellen, hogy letörjék a francia nép szabadságáért, függetlenségéért és jövőjéért küzdő dolgozók mozgalmát. Hiába van azonban Schuman és Mayer urak kezében a hatalom, hiába vannak pompás összeköttetései a Rotschild-bankházban a Wall Street-en, nem győzhetnek.

A francia nép, a francia dolgozók sokmilliós tábora kemény harcban utasitja vissza a nemzetközi nagytőke, a tengerentuli imperializmus minden mesterkedését.

A háborus bünösök arcképcsarnokából

Buzás Gerő

kereszttel indult el a kezében. Katolikus pap volt, de nem a krisztusi alázatosság jellemezte, hanem a szereplési vágy. Kilenc éve, 1938-ban kezdett politizálni. Szidta az imperialista németeket. Szószékről és magánbeszélgetések közben. Akkoriban azt mondották róla, hogy kommunista. Nem háritotta ezt el magáról, hiuságnak tetszett a „vád". Azt ugy is tudta, hogy kellemetlenség nem lehet mert valójában kommunista körökkel nem tartott fenn összeköttetést.

1939-ben baloldali politikusokkal keresett összeköttetést. Azok visszautasitották, mert tudomásukra jutott, hogy nyilaskeresztesekkel levelezett. Buzás Gerő nem keseredett el a visszautasitás miatt. „Ha nem itt, majd ott" — gondolta és a jobboldali politikai kalandorok felé kacsintott. 1940-ben a bécsi döntéskor már *Harray* Bélával, a hirhedt náci orvossal veszik kézbe az ifjuság nevelését. Harray „Repülő Gárda"-mozgalmába Buzás még nem kapcsolódott bele, a papi ruha nem engedte meg a nyilvános szereplést.

Vallástanár lett. A kolozsvári felsőkereskedelmi iskola ifjait nevelve, nyilas szellemben. Vallásóra helyett gyakran a zsidókérdés „gyökeres megoldásáról" tartott előadást. Elképzelései teljesen fedték a később történteket.

1942-ben Aczél Ede báróval tárgyalt. Bekapcsolódott a nyilasbáró mozgalmába, a lövészegyesületbe. Ki akarta ragadni Aczél Ede kezéből a vezetést. A báró tudomására jutott Buzás Gerő törekvése. Parázs veszekedés robbant ki a két „politikus" között és halálos ellenségekké váltak.

A sikertelenség elkeseritette Buzás Gerőt, de nem hagyta fel a harcot. Székelyföldre ment, ahol pártot szervezett. Eleinte ő és titkára, *Kulcsár* Gyula alkották a tagokat, de néhány hónap alatt többszáz székely falusi embert mételyeztek meg különleges politikájukkal.

A nácizmust székely viszonylatra alkalmazták.

Buzás otthagyta egyházát s kizárólagosan a politikának élt. A „Csiki Néplap"-ban uszitott a Szovjetunió ellen s a valaha gyülölt németjeit dicsőitette. Szélsőjobboldali pártjának a „Nemere" nevet adta. „Fuj a Nemere" cimmel sokszorositott brosurát adott ki, utszéli hangon támadva benne az egyesült nemzeteket és a demokráciát. Ebben a röpiratában irta le politikai nézeteit, pártjának „ideológiáját", ami semmiben sem különbözött Szálasiék „eszmétől".

Demokráciaellenes magatartásáért, háborus izgatásért, faji gyülölet szitásáért kell feleljen Buzás Gerő.

A haladás, a demokratikus fejlődés érdekében meg kell tisztitanunk társadalmunkat az ilyen emberektől. A mult bünéiért nem a tömegek, hanem ezek a felelősek.

Buzás Gerő bujdosik valahol. S ha népellenes cselekményei miatt távollétében vonják is felelősségre, eléri az igazságszolgáltatás keze. A kolozsv[illegible] a napokban fog itélkezni felette, aki becsvágyból népe ellen fordult.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

..tűnt szappan nyomában

A gyár áll, a kisiparos nyersanyaghiánnyal küzd, a külvárosi feketefőzdés meg van elégedve

Munkába kell inditania Heinrich-féle gyárat

KOLOZSVÁR. — Külvárosi utca. Az árokmentén munkásgyermekek dagasztják a sarat.

— Hol lakik Szentpáli bácsi? — kérdezzük a gyermekeket.

— Amott ni! — mutat a legnagyobb egy zöldre meszelt szép kis házra.

Házszám nincsen kitéve a kapura. A Máramaros-utcában járunk. Az udvaron büz fogad. Szentpáli István, a házigazda elénk siet. Amikor megtudja mi járatban vagunk, elzárkózik.

MIT MOND A FEKETEFŐZŐ?

— Kérem, valamiből élni kell — mondja. — Nem feketézés, amit csinálunk, mert nemhogy elvonnók a piacról a szappant, de adunk.

— Nemcsak ott a baj, hanem a minőségnél és az árnál — mondjuk.

Szentpáli bácsi, aki civilben nyugalmazott vasutas, tiltakozik.

— Kérem, én csak jóminőségü árut készitek. Olcsón is adom, az eladók, akik a piacra viszik, azok drágitják.

Megnézzük az árut. Irdatlan büzt árasztva fortyog egy üstben a konyhában. Barna hab csordul le az edény oldalán. A kályha mellett, a földön, már kész szappan. Ládában van. Hül. Nem tulságosan bizalomgerjesztő.

Szentpáli István elmondja, hogy nem éppen rossz üzlet a szappanfőzés, van is miből csinálni, tőke sem kell sok hozzá. Tanácsokat ad.

— Ugy veszik kérem, mint a cukrot — mondja, amikor kikisér —, egész nyugodtan hozzáfoghatnak.

Szentpáli Istvánnak ugy mutatkoztunk be, mint aki „üzemet" akar nyitni.

Mit mond a kisüzemes?

A Vörös Hadsereg-utja 56 szám alatt három szappangyár is van. Komoly, nagy üzemek, akár egy vagon szappant termelhetnének havonta. A Sipos-féle üzemben a tulajdonossal beszélünk. Elmondja, hogy van anyag elég, s volna több is. Beszerzési engedélyük van.

Négy nagyobb szappanfőző üzem van Kolozsváron. A Léb Sándor-féle a Krizbai-utcában, a Sipos-féle, Spáda Vince üzeme a Bulgária-telepen és a Martinovits-féle gyár a Monostoron. Ezenkivül számos kis főzde, közöttük Piroska István gyára a Mócok-utján.

Piroska István az egyik legrégibb szakember. 1920-tól a gyár leállásáig a Heinrich-gyár főzőmestere volt. Elpanaszolja a kisfőzők fájdalmát: az ipart megkapták, de az iparosok egyesülete, az ASIT nem szerezte meg a nyersanyagvásárláshoz szükséges beszerzési engedélyt.

MIT MOND A NAGY GYÁR FŐZŐMESTERE?

Üzemében másodmagával — ha a beszerzési engedélye megvolna — havonta félvagonnyi mosó- és pipereszappant tudna gyártani. Az összes kolozsvári kisüzemek közel 30 vagon árut.

Ez már megoldaná a szappanhiányt, nemcsak Kolozsváron, de az egész környéken.

Van olajsalak, faggyutepertyü és csont elég. Szóda is. Jól gazdálkodó, hozzáértő emberek kielégitő mennyiségben remek mosó-, pipere- és medicinált gyógyszappanokat tudnának gyártani.

Aztán a Heinrich-gyárra terelődik a szó.

— Mielőtt a tulajdonos, Léb Miksa hazatért volna — mondja Piroska István —, én vezettem a gyárat. A rokónok marakodása miatt állottunk le. 300 munkással dolgoztunk. Napi egy vasuti kocsi áru volt a termelés.

— Miért nem indulhat meg a gyár?

HELYEZZÉK ÜZEMBE A „HEINRICH"-GYÁRAT!

Piroska István vállát vonja.

— Megindulhatna — mondja —, mert bár sok javitani való van, azt néhány nap alatt el lehetne végezni. Gépszij kéne, a többit házilag rendbehoznánk.

A Heinrich-gyár az ország egyik legnagyobb szappanfőző üzeme volt. Megindulásához meg vannak a lehetőségek. A nyersanyag is biztositva van. A tökéletes berendezés, a szakszerii irányitás pedig biztosíték arra, hogy a nyersanyag a lehető legjobban lenne felhasználva. Amellett 300 munkásnak adna keyeret a meginduló üzem.

Elkészült a Szamos-gát, biztositott Kolozsvár kenyérellátása

December 2-től folytatják az olaj és máléliszt kiosztását

KOLOZSVÁR. — A városi közellátási hivatal értesiti a fogyasztókat, hogy december első napjaiban az elosztóközpontok folytatják a november havi máléliszt kiosztását. **December 2-től a C, D1 és D2 jegyek birtokosai is megkaphatják járandóságaikat a 105—112 számu jegyszelvényekre.** A vásárlásnál azonban kötelesek a decemberi jegyüket felmutatni, ezek nélkül a birtokukban lévő levágott jegyszelvények nem érvényesek és nem válthatók be. Minden munkavállaló tehát követelje munkaadójától az uj élelmiszerjegyek kiváltását.

A gyors munka és önkéntes segitség eredményeként a Szamos gátja már üzemképes állapotban van és igy a kenyérellátásban nem lesz fennakadás. December első hetében befejeződik a hátralékos máléliszt kiosztása és a hét utolsó három napján a kenyérkiosztásra is sor kerül.

Valószinü, hogy december hónapban a 12 kenyérnap mellett még két napi kenyéradagnak megfelelő lisztmennyiség is kiosztásra kerül és igy málélisztet csak 17 napra osztanak ki.

A november hónapra kiutalt cukor megérkezése vasuti kocsik hiánya miatt késik. Ennek megoldására a közellátási hivatal a CFR szakszervezet segitségével megtette a szükséges intézkedéseket.

Ismételten felhivja a közellátási hivatal mind az elosztóközpontok, mind a fogyasztók figyelmét, hogy **a burgonyakiutalásokat, illetve fejadagjukat saját érdekükben azonnal váltsák ki.**

A közellátási hivatal értesiti a fogyasztókat és a hatósági szétosztóközpontokat, hogy december 4-től kezdöden a novemberi 1 és 2 számu zsiradékszelvényekre (grasime-ulei) az alábbi jegyek birtokosai vehetik fel járandóságaikat: Az A jegyekre 12 deci, a B jegyekre 9, a C jegyekre 6, a D1 és D2 jegyekre pedig 5 deci olajat. A kereskedők az 1 és 2 számu szelvényeket kötelesek egyben levágni és a fenti olajadagot kiszolgáltatni. Az E jegyek birtokosai részére az olajkiosztás később közlendő időpontban fog történni.

Megvonták az összes magán társasgépkocsik közforgalmi jogositványát

BUKAREST. — A miniszterközi bizottság az ország gazdasági helyzetének ujjászervezésével kapcsolatban megsemmisitette az összes állami és más közutakon közlekedő magántársasgépkocsi vállalatok forgalmi engedélyét, illetve közforgalmi jogositványát.

Uj engedélyeket, koncessziókat a közmunkaügyi minisztérium csak a közutak legfelsőbb bizottságának javaslatára ad ki a jövőben.

Koncessziókat, közforgalmi engedélyeket csak azokra a közutakra adnak ki, amelyek állomásnélküli vidékeket vasuti állomásokkal biró helységekkel kötnek össze.

Szigoruan tilos olyan utszakaszokra társasgépkocsi engedélyt vagy koncessziót adni, amelyeknek iránya a vasutvonalak mellett halad. E tilalom alól kivételek a Rata társasgépkocsik, valamint az olyan tehergépkocsik, amelyek gyümölcsöt, zöldséget, szárnyast, tojást, hust, zsiradékfélét és tejet, valamint ezek melléktermékeit szállitják.

Az utak és a gépkocsik forgalmának ellenőrzését a CFR-közegek végzik.

Piacot kér Mezőszengyel

MEZŐSZENGYEL. — A község lakossága azzal a kéréssel fordult a vármegye vezetőségéhez, hogy engedélyezze a piactartást. A környék és a környező községek érdeke az lenne, hogy Mezőszengyel megkapja a piac tartására az engedélyt, ennek ellenére a megyei hivatal — érthetetlen okokból — elutasitotta a kérést.

Nem lehet indok az elutasitásra, hogy hétfőn és szombaton van a mezőszengyeliekhez legközelebb eső piacok napja.

Értesüléseink szerint a mezőszengyeliek nem nyugodtak bele a vármegyei hivatal elutasitásába és ujabb indokokkal alátámasztva, megismétlik kérésüket. Remélik, hogy jobb eredménnyel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések szavankint 3 lej. Állástkeresőknek szavankint 2 lej. Cim a kiadóban és jeligés hirdetéseknél 10 lej pótdij fizetendő. *Házasság-levelezés* szavankint 6 lej. *Szöveghirdetés* szavankint 6 lej. *Közgazdasági hirdetés* szavankint 8 lej. *Keretes hirdetések* négyzetcentiméterenkint 5—6—7 lej. *Nyilttér* szavankint 12 lej.

ADÁS-VÉTEL

KÉZMOSÁSHOZ vásároljan „Unic" kézmosóport. Gyártja: „Unic", Kolozsvár, Veréb-utca. 5635

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYEKET, régi levelezést, tömegbélyeget mosva, vagy mosatlanul veszek. Erős, Dávid Ferenc-utca 12. 6334

ELADÓ modern diófurniros használt, kombinált szekrény, négyajtós szekrény, toalett, éjjeliszekrény. Bethlen-utca 8, aszalosmühely. 6535

EGY faesztergapad 1.75 HP motorral és teljes felszereléssel és egy körfürész egy 1 HP motorral eladó. Érdeklődni Tordán „Foto Benach". 6560

RÁDIÓT modernet, lámpahiányost, vagy nem üzemképest veszek. Cim a kiadóban. 6586

AZ UNITÁRIUS kollégium konviktusa keres azonnali megvételre egy 100 literes réz, vagy vasüstöt főzés céljából, üstházzal együtt. 6583

ARAGÁZTARTÁLYT keresek megvételre. Malom-utca 32, I. emelet. 6594

RÁDIÓ modern, ujtipusu olcsón eladó. Forduló-utca 2. 6657

TÁSKAIRÓGÉP, rövid bécsi zongora, zománcozott sodronyos vaságy, éjjeliszekrény, gyermekkocsi, hócsizma, női korcsolya eladó. Farkas-utca 13—15, alsó csengő. 6644

EGY 2 tonnás, négyes Ford teherautó és egy ezerhetvenes vasvázas cséplőgép traktorral, teljesen kifogástalan állapotban eladók. Olaj és vámőrlőmlom bérbeadó. Értekezni Lázár Gergely Szék, Szamos megye. 6665

ZÜNDAPP 250-es, prima motorkerékpár, celuloid, oldalkossárа való szétszedhető, eladó. Tibád, Dózsa György-utca 23 szám. 6702

TÖLGYFA iróasztal és 100 literes vaslemez tartály eladó. Mócok-utja 112.

ELADÓ uj hálószobák, konyhák, tölgyfa iróasztalok. Petőfi-utca 50, balra I. emelet, asztalos mühely. 6704

BÉCSI zongora sürgősen eladó. Einstein (volt Teleki Mihály)-utca 15. 6706

FALIÓRA eladó. Malom-utca 24, földszint. 6674

KEVESET használt, előre-hátra varró, süllyesztős varrógép eladó. Petru Maior-utca 7, fölszint. 6567

FINOMKIVITELÜ diófurniros kombinált szoba sürgősen eladó. Hosszu-utca 37, Ganz. 6675

MODERN diófagyökeres kombinált szoba sürgősen eladó. Dézsma-utca 18, hátul az udvarban. 6675

TAKSONY vezér-utca 77 alatt egy üzemképes, 8 lóerős favágógép eladó. 6676

ELADÓ egy jó varrógép. Jókai-utca 25, I. emelet, ajtó 8. 6677

ELADÓ vadonatuj ezüstróka és bőr utazóbőrönd. Cim a kiadóban. 6679

MODERN dió ebédlő eladó. Ecetgyár-utca 8. (Kétvizköz.) 6683

ELADÓ jóhangu pianinó zongora. Cim a kiadóban. 6681

VARRÓGÉPLÁB, kis családi ház eladó. Asztalos, Motilor-ut 38. 6686

ELADÓ jókarban lévő barna férfi bőrkabát. Huszár A., Fadrusz János (volt Szentlélek)-utca 2. 6692

MINDENFÉLE gázradiátorok, gázkályhák eladók. Érdeklődni: Király Balázs Marosvásárhely, gáztársaság. 6696

ELADÓ egy jókarban lévő gyermek sportkocsi. Apor-utca 34. 6682

ELADÓ egy fekete, uj női télikabát. Horea-ut 10, I. emelet 6. 6691

ELADÓ Szamosujvár mellett 5—6000 kg. széna és lucerna. Érdeklődni Ávram Iancu-utca 5, II. emelet, Hoparteanu. 6687

ELADÓ babakocsi, felszerelve nagy babával, gyermek szobabutor, iskolahegedü tokkal, 1½ nm.-es vaslemez, különböző szögvassal, sodronybetétes vaságy. Artelor-utca 7. 6685

KÖZÉPTERMETRE való Zimmermann-féle szövetből készült, sötétszinü férfiruha 10.000 lejért eladó. Cim: Major, Fürdő-utca 18. 6689

SÜLLYESZTŐS Singer varrógép uj állapotban eladó. Cim a kiadóban. 6703

SZALMA kapható Baromvsár-tér 4—5 szám alatt. Csak délután. 6701

ELADÓ körkötőgép 8-as, komplett tükkel. Crisan-utca 2, házfelügyelőnél.

KOMPLETT hálóberendezés, egy nagy Singer varrógép eladó. Malom-utca 24, I. emelet. 6700

SZÉP szőnyeg és sezlontakaró kitünő állapotban eladó. Cim a kiadóban. Gr.

EGY 10x35 centis flakk kötőgép eladó. Budai Nagy Antal-utca 142. 6717

INGATLAN LAKÁS

KÉT szoba, konyha, vagy egy szoba, konyha komfortos kiadó lakást keresek. Költséget megtéritek. Cim a kiadóban. 6616

KERESEK egy szobát, esetleg butorral. Cimeket a kiadóba „Tiszta szoba" jeligére kérek. 6718

OLCSÓN eladó egy szoba, konyha, kamra házrész kerttel Tordán. Érdeklődni Tóth Sámuelné Kolozsvár, Unió-utca 21 szám. 6698

KIADÓ, vagy eladó Kolozsvár közelében, magaslati gyógyhelyen, vasutállomás közelében fekvő penziónak, vagy gazdaságnak alkalmas villa nagy gyümölcsössel. Érdeklődni „Express" iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 6635

KOLOZSVÁRI házamat és görgényszentimrei telkemet elcserélem budapesti, vagy annak környékén lévővel. Cim a kiadóban. 6707

ÜZLETHELYISÉG berendezéssel és egy szoba speizzal kiadó. Liliom-utca 21 szám. 6620

SÜRGŐSEN eladó egy ház a külvárosban 80.000 lejért. Érdeklődni Malom-utca 24, I. emelet. 6699

TISZTVISELŐNŐ keres butorozott szobát. „Irén"-malom. Fellegvári-ut 3. 6711

KERESEK egy különbejáratu butorozott szobát, esetleg üresen. Előre fizetek. Cim a kiadóban. 6690

AZONNAL kiadó különbejáratu komfortos butorozott szoba fürdőszobahasználattal, házaspárnak. „Villában" jeligére. 6688

KERESEK 2 szobás, lehetőleg kertes lakást. (Esetleg cserélnék egyszobást, belvárosit.) Cim a kiadóban. 6670

ELADÓ családi ház, 2 szoba komfort, kert. Érdeklődni Nagy Piroska, Motilor-ut 14, emelet. 6656

BUTOROZOTT szobát fürdőszobahasználattal keresünk, lehetőleg központban. Ajánlatokat „Fiatal pár" jeligére a kiadóba. 6705

KÉT fiatalember szállást kaphat. Átjáró-utca 8. 6678

BUTOROZOTT szobát keresek központban, vagy közelében. Pénzzel, vagy élelemmel fizetek. Cim a kiadóban. 6715

LAKATOSMÜHELY szerszámokkal átadó. Mócok-utja 112. 6684

KÖZÉPISKOLÁS tanulóknak teljes ellátást adok. Mócok-utja 112. 6684

ÁLLÁST KAPHAT

HÁZVEZETŐNŐT, jól főzőt, aki gyermekkel is tud foglalkozni, felveszünk. Cim a kiadóban. 6710

PERFEKT mindenes szakácsnőt keresek azonnalra. Cim a kiadóban. 6693

MÜVELT, ügyes nő, férfi közremüködhet irodában. UHU, Mária királyné-utca 34. 6708

KORCSMA forgalmas helyen engedéllyel átadó. Cim a kiadóban. 6686

ÁLLÁST KERES

GYERMEKEK gondozását, nevelését, tanitását vállalja románul tudó tanitónő. Horea-ut 76. 6652

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI és koszoruslány ruhák, fátyolok, koszoruk, szőrmekeppek kikölcsönzése. Dahlia müvirágszalonban. Horea-ut 35. F.

ÖRÖKBE adnám 4 éves kisleányomat. Cim a kiadóban. 6658

TRAFIKHOZ pénzes társat keresek. Érdeklődni Nagy Piroska, Motilor-ut 14, emelet. 6656

HÁROM és féléves kisleány örökbeadandó jobb családhoz. Cim a kiadóban. 6649

34 ÉVES, komoly, üzlethez értő nő férjhez menne 40—45 éves, önálló kereskedőhöz, vagy iparoshoz. Cim a kiadóban. 6694

TÁBLÁZATOK, költségvetések, akták másolása és forditása GÖRÖG forditó és másoló irodában. Mária királyné-utca 1. Városházával szemben. 7124

TALÁLMÁNYOK kidolgozását és értékesitését vállalom, müszaki rajzokat készitek. Mócok-utja 112. 6684

PÉNTEK este Horvéd-utcától a Magyar Szinházig elvesztettem 3 soros szürke gyöngysoromat. Emlékértékü, jutalom egy pár uj harisnya, „Femina", Dózsa György-utca 35. 6691

LEGTÖBBET fizetek pengős, félpengős, világvárosi szines regénytárért, román kollekciókat, Szinházi Életet. Csak jó állapotban, bármilyen tételben. Nagy ujságárusnál, Szabadság-tér 21. Ursus mellett. 6712

SOFFŐRISKOLA, Árpád-ut 26 szám, elfogad beiratkozásokat: kezdőknek és haladóknak. 6713

Figyelem! Pénzt kap!
Hóman—Szegfü: Magyar Történet, Babits, Ady, József Attila, Karinthy müveket veszünk. Révai, Technikai Lexikont, Uj Lexikont, orvosi, müvészeti, technikai müveket. *Minden nyelven ép könyveket!*
UHU
Kolozsvár, Mária királyné-u. 34. II. e.

Capitol-mozgó
Ma, kedden premier!
A szezon egyik legnagyobb sikere!
Jobb, mint „Az ördögi asszony", mint a „Cigánylány könnye"
JAMES MASON és ANN TODD
a főszereplője
A 7-ik fátyol
végig lebilincselő filmalkotásnak.
Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor. *Előtte uj hiradó!*

Szeplős, Foltos, Ráncos ? arcbőrét tökéletesen megszépíti
Kozmetika
Dr. Jeszenszkyné
Bethlen-utca 18.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet Kolozsvár, — Felelős vezető: Kiss Márton igazgató. — No. 89. Esoc. jud. Cluj.